Lapal hap pasal si Isa Almasi

JURAN BAY SIYULAT UK SI YAHIYA

Si Yahiya itu bayi dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa, aa bayi kawakilan uk si Isa magnasihat lapal na. Ina' si Yahiya si Salome, mulid si Isa isab bayi magbe' maka danda kasehean malihala' iya.

Onde' bahu le' si Yahiya ma waktu kapangalingan si Isa ma iya. Salta' peen iya maka danakan na si Ya'kub mahap pōkōt 'mma' sigam ma bihing danaw, bayi palabay si Isa minnian bo' linganan na duwangan magdanakan ian, biyo sehe' ma iya. Jari si Yahiya bayi me' ma si Isa min diyōm atay na. 'Nsa' ngalabba min iya sampay ni katoa na.

Biyaan kitabi uk si Yahiya bang ayi sababan na hangkan siyulat uk na juran itu. Siyulat supaya magkahagad aa kamemon in si Isa bannal Anak Tuhan, pipaitu magpabaran manusiya' sali' kitabi supaya kita tau ma Tuhan. Jari sasuku ngahagad ma si Isa taga kallum taptap du sampay ni diyōm sulga'.

Niya' pitu' hinang si Isa kissa ma diyōm juran itu, maka pihati kita pasal pitu' hinang na hi' bang ayi tōōd hatihan na. Jari minnihi' kita manantu in si Isa bannal-bannal bayi pipaitu uk Tuhan, pagka tahinang na manga hinang na makainu-inu hi'. Bannal iya magdakayo' asal maka 'Mma' na Tuhan.

Iya tiyuyu' uk si Yahiya in aa kamemon subay magkahagad ma si Isa sampay me' ma iya, sabab saddi min si Isa 'nsa' niya' labayan pasampayan sigam tudju ni Tuhan.

Pasal si Isa Almasi, iya iyōnan Palman

1 Ma 'nsa' le' niya' dunya asal na Palman, bo' Palman hi' magdakayo' asal maka Tuhan. Tuhan du isab Palman hi'.
2 Sataggōl min katagna' magdakayo' asal Palman maka Tuhan.
3 Palman itu, bayi papanjari na kamemon ayi-ayi bo' peen min Tuhan du. 'Nsa' du niya' pipanjari minsan ayi bang 'nsa' min Palman.
4 Palman hi' asal poonan kallum bo' kallum itu bayi mo kasawahan ni bangsa manusiya'.
5 Sayinag na peen sawa ma diyōm kalindōman, maka kalindōman 'nsa' tōōd makapaddahan iya.
6 Niya' aa bayi kawakilan paitu uk Tuhan, ōn na si Yahiya.
7 Pipaitu iya ngalapal manga aa pasal sawa hi', supaya makake manga aa kamemon ma lapal Tuhan sampay magkahagad.
8 'Nsa' si Yahiya baran na bayi muwan sawa. Iya maksud na paitu ni dunya subay mahati pasal sawa hi'.
9 Iya na itu sawa bannal, iya sawa paitu ni dunya masawa diyōm pikilan manusiya' kamemon.
10 Manjari Palman itu bayi ma dunya, maka dunya itu bayi pipapanjari asal uk na. Suga' 'nsa' iya takila uk manga aa ma dunya.

11 Bayi iya paitu ni lahat na suga' 'nsa' iya
tatayima' uk bangsa na.
12 Lipara sasuku bayi nayima' Palman itu
sampay magkahagad ma iya, buwanan na sigam
kapatut bo' supaya sigam manjari anak Tuhan.
13 Tahinang sigam anak Tuhan suga' 'nsa' ma
sali' pag-anak manusiya' atawa min kabayaan
manusiya' atawa min napsu manusiya'. Iya
hangkan sigam tahinang anak Tuhan sabab min
kahandak Tuhan du.

14 Manjari Palman itu bayi palahil magbaran
manusiya' paitu ni dunya bo' pabōtang ma
diyōman bangsa manusiya'. Jukup asal ma iya
ase' maka lasa maka kasabannalan. Tanda' kami
barakat na maka sahaya na, iya asal palsukuan
na pagka Anak Tuhan iya dakayo'-kayo'.

15 Si Yahiya iya bayi missala ma pasal Palman
itu. Tanōg halling na, uk na, “Iya na itu bayi
pama' ku ni kaam, iya uk ku hi', ‘Niya' paitu
damuwi min aku, suga' langkaw le' iya min aku
sabab asal na iya ma 'nsa' le' aku bayi iyanak.’ ”
Iya na hi' bayi pama' si Yahiya.

16 Pagka Palman itu kaniyaan ase' maka lasa
kamemon, hangkan kitabi kamemon pihampitan
kahapan maglabi-labi.
17 Si Musa bayi pamalatunan sara' Tuhan tudju
ni manusiya', suga' si Isa Almasi, iya iyōnan
Palman Tuhan, pamalatunan ase' maka lasa
Tuhan maka kasabannalan.
18 'Nsa' niya' bayi makanda' Tuhan suga' pitau
kita pasal Tuhan uk Anak na tunggal, iya ma
bihing 'Mma' na Tuhan asal na.

Si Yahiya Magpapandi missala pasal si Isa
(Matiyu 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18)

19 (v 19, 28) Jari itu niya' manga aa pahi'
ni si Yahiya sabu na magpandi manga aa ma
dambiya' sapa' Joldan, ma jadjahan kalumaan
Betani. Dakayo' 'llaw niya' manga imam maka
manga sehe' sigam mananabang siyoho' pahi'
uk manga nakura' bangsa Yahudi ma daira
Awrusalam. Siyoho' sigam pahi' ni si Yahiya
niyaw iya bang sayi iya.
20 Si Yahiya 'nsa' bayi ngalimbu bang tīyaw
suga' pasti' sadja sambung na. Uk na, "'Nsa' aku
si Almasi."
21 "Na, sayi kau?" uk sigam. "Si Eliyas baha'?"
"'Nsa'," uk si Yahiya.
Uk isab manga imam, "Kau baha' dakayo' nabi
iya iyagaran uk bangsa tabi Yahudi?"
"'Nsa'," uk na.
22 Manjari halling le' sigam, uk na, "Bain kami
tōōd bang sayi kau, sabab kami itu subay mo
lapal ni manga aa bayi noho' kami paitu. Ayi
uk nu ma pasal baran nu?"
23 Manjari sali' du sambung si Yahiya maka
bayi tasulat uk si Nabi Isaya ma diyōm kitab. Uk
sambung si Yahiya,
"Aku itu aa ngalingan pakōsōg ma lahat 'nsa'
agōn kalluman ayi-ayi.
Hawanin bi, uk ku, daddōk palabayan Panghu'
tabi."
24 Manga aa niyaw itu bayi siyoho' pahi' uk
manga Yahudi bal-agama tōōd iya iyōnan Parisi.
25 Jari tīyaw si Yahiya uk sigam pabing,
uk sigam, "Na, angay kau hangkan magpandi

manga aa bang kau 'nsa' si Almasi atawa si Nabi
Eliyas atawa nabi dakayo' iya iyagad-agaran uk
bangsa tabi?”
26 Uk sambung si Yahiya, “Aku itu, bohe' iya
pagpandi ku ma manga aa, suga' niya' nangge
maiyu ma tangnga' bi dakayo' aa 'nsa' katauhan
bi.
27 Damuwi le' iya min aku, suga' minsan ingkōt
tawumpa' na 'nsa' aku tiyōp ngahubaran iya
sabab langkaw tōōd iya min aku.”
28 (-)

Bili-bili Tuhan

29 Pagsubu peen, tanda' uk si Yahiya si Isa pahi'
tudju ni iya bo' uk si Yahiya, “Iya na ko' itu
dalil bili-bili pamuwan uk Tuhan pagkulban ma
sabab manusiya'. Iya iya muwasan paldusahan
manusiya' kamemon.
30 Iya na ko' itu bayi pama' ku ma kaam, iya uk
ku hi', ‘Niya' aa paitu damuwi min aku. Langkaw
le' iya min aku sabab asal na iya ma 'nsa' le' aku
iyanak.’
31 Tagna', 'nsa' iya bayi katauhan ku bang sayi
iya. Suga' paitu aku magpandi manga aa ma
diyōm bohe' bo' supaya iya pakila ku ni bangsa
Israil.
32-33 'Nsa' le' iya bayi katauhan ku, parahal aku
pipatahan uk Tuhan, iya manoho' aku magpandi
manga aa ma diyōm bohe'. Uk na ma aku, ‘Bang
tanda' nu Nyawa Sutsi patapu' ma dakayo' aa
sampay patōtōg ma iya, aa ian saddi pamandi na
ma manusiya' sabab pasangōn na Nyawa Sutsi
ma sigam.’ ”

Manjari salaitu panaksi' si Yahiya pasal si Isa,
uk na, “Bayi na tanda' ku Nyawa Sutsi paruwai
min sulga' sali' dagbōs assang. Bayi tanda' ku
patapu' maka patōtōg ma si Isa.
34 Bayi na itu tanda' ku tōōd,” uk na, “hangkan
kasaksian ku si Isa in iya Anak Tuhan du.”

Manga mulid si Isa tagna'

35 Pag 'llaw dakayo', may'an peen si Yahiya
nangge pabayik ma dambiya' sapa' Jordan maka
duwangan mulid na,
36 tanda' na si Isa palabay. Magtuwi halling si
Yahiya, uk na, “Iya ko' ian aa dalil bili-bili min
Tuhan.”
37 Take uk duwangan mulid si Yahiya halling
na hi', jari paturul sigam ma si Isa.
38 Paglingi' si Isa tanda' na duwangan itu
paturul ni iya bo' tīyaw sigam uk na, uk na, “Ayi
gawi bi?”

Uk sambung sigam, “Tuwan Rabbi (hati na
Tuwan Guru), maingga pabōtangan nu?”

39 Uk si Isa, “Dayi' kaam bo' tanda' bi.” (Marayi'
manga lisag 'mpat kohap ma waktu ian hi'.)
Sakali sigam me' ma iya. Tanda' uk sigam bang
maingga pabōtangan na bo' mahi' sigam ma iya
sampay ni kasangōman.

40 Ōn dangan bayi paturul ni si Isa ian si
Andariyas, danakan si Simun Petros.
41 Manjari magtuwi si Andariyas meha
danakan na hi'. Tatawwa' peen, halling na ni iya,
“Tatawwa' kami na si Almasi.” (Almasi itu, hati
na aa dakayo'-kayo' tapene' uk Tuhan ngantan

parinta na ma manusiya' sampay ngalappasan sigam.)
42 Jari si Simun itu biyo ni si Isa uk si Andariyas.
Piyatong iya uk si Isa bo' uk na ma iya, “Kau si Simun anak si Yahiya, suga' ōnan ta kau si Kipas.” (ōn Kipas itu sali' du maka Petros, hati na, “Batu”.)

Si Natanael maka si Pilip linganan uk si Isa

43 Pagsawung peen gara' si Isa pahi' ni lahat Jalil. Tatawwa' na si Pilip mahi' bo' uk na ni iya, “Dayi' kau me' ma aku.”
44 Si Pilip itu aa min kalumaan Betsaida, lahat si Andariyas maka si Petros.
45 Puwas na hi' peha uk si Pilip si Natanael. Tatawwa' na peen, magtuwi baan na si Natanael, uk na, “Tatawwa' kami na aa bayi pipata uk si Musa ma diyōm kitab Tawrat, maka pipata isab uk manga kanabi-nabihan ma diyōm kasulatan sigam. Si Isa iya, anak si Yusup min kalumaan Nasaret.”
46 “He!” uk si Natanael. “Niya' baha' kahapan paluwas min lahat Nasaret?”
Uk si Pilip, “Dayi' kau nganda'.”
47 Pag'nda' si Isa ma si Natanael ian patudju ni iya, uk na, “Aa itu aa Israil tōōd, aa 'nsa' tau ngakkal!”
48 Uk si Natanael ni si Isa, “Salaingga katau nu aku?”
Uk sambung si Isa, “Ma 'nsa' le' kau linganan uk si Pilip bayi kau tanda' ku asal ma deyo' kayu igira.”

49 Nambung si Natanael, uk na, “Tuwan Guru,
kau Anak Tuhan. Kau Sultan bangsa Israil.”
50 Tiyaw si Isa ma si Natanael, uk na, “Magka-
hagad kau baha' ma aku ma sawukat uk ku in
kau bayi tanda' ku ma deyo' kayu igira? Ma
sosongun niya' du tanda' bi manga hinang ku
kalap le' barakat na minnitu.”
51 Uk na isab ma sigam, “Bannal iya pama' ku
itu ma kaam. Ma sosongun makanda' du kaam
diyōm sulga' ukab, maka manga malaikat Tuhan
magdeyo'-diyata' min aku, Anak Manusiya'.”

2

Pagkawin ma kalumaan Kana

1 Palabay peen duwangallaw niya' magkawin
ma kalumaan Kana, mahi' ma lahat Jalil. Hi' ina'
si Isa paluruk pahi'.
2 Iya du di si Isa maka manga mulid na bayi
killo' paluruk.
3 Jari mahi' ma pagkawinan, ubus na inuman
anggul inum uk manga aa maglurukan. Halling
ina' si Isa ni iya, uk na, “Ubus na inuman anggul
inum uk sigam.”
4 Uk si Isa ni iya, “Daa na kau susa pasal ian
hi', aku du magkatau. 'Nsa' le' taabut waktu
pamanda' barakat ku.”
5 Jari biyaan uk ina' si Isa ma manga sosohoan
ma luma' ian. “Ayi-ayi panohoan kaam uk si Isa,”
uk na, “hinangun bi.”
6 Na niya' 'nnōm pōga batu may'an pan-
galōōnan bohe' pag-aelan manga aa, sabab iya

na addat sigam bangsa Yahudi. Dakayo' pōga ian
lōōnan manga lima mital.
7 Uk si Isa ni manga sosohoan hi', “Pannoin bi
manga pōga ian maka bohe'.” Magtuwi pinnoan
uk sigam, pigsamaitib maka bo' na.
8 Puwas na hi' noho' si Isa ma sigam, uk na,
“Sawukin bi min pōga iyu, bo' bohun bi ni aa
magnakura' ma pagkawinan itu.” Biyo na uk
sigam pahi' ni nakura',
9 bo' kinaman uk na inuman anggul bayi
bohe'. 'Nsa' katauhan na bang minningga inu-
man anggul ian suga' kitauhan asal uk manga
sosohoan iya bayi nawuk iya.
Pagnanam peen uk nakura', magtuwi linganan
na pangantin lalla.
10 “Kamawumuhan na,” uk na, “bang ma
pagkawinan, inuman hap iya pamainum dahu
ma manga aa maglurukan. Subay heka tainum
uk sigam bo' iyampa pamainum inuman kulang
hap na. Suga' bang kau,” uk na, “inuman hap
iya tawu' nu sampay ma buttihi'.”
11 Iya na itu paltandaan tagna' hinang uk si Isa.
Hinang itu uk na mahi' ma Kana, ma lahat Jalil.
Pindaan uk na kawasa na, manjari magkahagad
ma iya manga mulid na hi'.
12 Puwas na hi', palud di si Isa pahi' ni daira
Kapirnaum. Iya sehe' na magbe' ian ina' na maka
manga danakan na maka manga mulid na. Ian
sigam pahanti' may'an manga pilam bahangi.

Si Isa pahi' ni langgal pagkulbanan
(Matiyu 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46)

13 Manjari itu sikōt na waktu paghinang
bangsa Yahudi ma hinang Pangintōman,
hangkan si Isa patukad ni Awrusalam sabab
lahat paghinangan.
14 Pagtakka sigam pahi' pasōd iya ni diyōm
langgal pagkulbanan. Niya' tanda' na ma diyōm
na hi' manga aa magdagang manga sapi' maka
manga bili-bili maka manga assang. Tanda' na
isab manga aa pagsambian sin ningko' ma bihing
lamisahan sigam.
15 Pag'nda' itu uk si Isa, ngallo' iya lubid hinang
lalubak bo' diyuy na sigam kamemon paluwas
min diyōm langgal sampay isab manga sapi'
maka manga bili-bili sigam. Biyaliskat uk na
manga lamisahan aa magsasambi' sin, maka
pikawukanat uk na sin sigam.
16 Uk na ni manga aa magdagang assang.
“Pakalloun bi dagangan bi min diyōm langgal
itu. Daa hinangun bi tabu' langgal itu sabab
luma' 'Mma' ku Tuhan!”
17 Pag'nda' manga mulid si Isa ma hinang na
itu, taintōm uk sigam iya bayi tasulat ma diyōm
kitab, iya uk na, “O Tuhan, landu' tōōd aku tuyu'
ma luma' nu, minsan iya makamula ma aku.”
18 Sakali tīyaw si Isa uk manga nakura' Yahudi.
Uk sigam, “Ayi kapatut nu maghinang manga
hinang nu iyu? Pandain kami hinang makainu-
inu tanda' saksi' in kau taga kapatut.”
19 Nambung si Isa, uk na, “Lubuhun bi langgal
itu, bo' bangun ku pabayik ma diyōm tallun-
gallaw.”
20 “Oy!” uk manga nakura' hi'. “Langgal itu,
'mpatpu' maka 'nnōm tahun bayi pangahinang

iya. Tabangun nu pabing baha' ma diyōm
tallungallaw sadja?”
21 Malayingkan iya langgal pigbissala uk si Isa
'nsa' langgal ian hi', suga' baran na.
22 Hangkan na, taabut peen waktu kallum si
Isa pabayik min kamatay na, taintōm uk manga
mulid na bissala na itu. Jari magkahagad sigam
sulat kitab maka bissala si Isa.

Kitauhan uk si Isa pikilan maka diyōm atay manusiya'

23 Mahi' peen si Isa ma Awrusalam salta' ma
hinang Pangintōman, heka aa magkahagad ma
iya pagka tanda' uk sigam manga hinang na
makainu-inu.
24 Suga' si Isa 'nsa' mangandōl baran na ma
sigam, sabab katauhan na asal kajarihan sigam
kamemon.
25 Minsan 'nsa' niya' matauhan iya, katauhan
na asal bang ayi ma diyōm atay manusiya'.

3

Si Isa maka si Nikudimus

1 Manjari itu niya' dakayo' nakura' ma manga
Yahudi, ōn na si Nikudimus. Aa Parisi asal iya,
daginis agama Yahudi.
2 Ma dakayo' sangōm pahi' iya ni si Isa bo'
uk na, “Tuwan Guru, katauhan kami in kau
dakayo' guru pipaitu uk Tuhan. Sabab 'nsa'
kau makahinang manga hinang makainu-inu iya
hinang nu iyu, duwal bang kau tiyabangan uk
Tuhan.”
3 Nambung si Isa, uk na, “Bannal iya halling
ku itu ma kau, 'nsa' niya' manusiya' makanda'

pagparinta Tuhan, duwal bang aa iyanak min duwa.”
4 Uk si Nikudimus, “Salaingga aa iyanak pabayik bang umul na? Tantu iya 'nsa' makasōd pabayik ni diyōm battōng ina' na bo' iyanak pabayik!”
5 Nambung si Isa, uk na, “Bannal iya halling ku itu ma kau, 'nsa' niya' aa makasōd ni diyōm pagparintahan Tuhan, duwal bang aa iyanak min bohe' maka min Nyawa Tuhan.
6 Iya iyanak uk manusiya', manusiya' du. Suga' bang aa iyanak pabayik min Nyawa Tuhan tahinang du iya anak Tuhan.
7 Daa kau inu-inu pagka uk ku ma kau in kaam kamemon subay iyanak pabayik.
8 Dalil ta baliyu. Baliyu itu me' paingga-paingga kabayaan na. Take nu bahonos na, suga' 'nsa' katauhan nu bang minningga atawa bang paingga. Salaihi' du isab bang aa iyanak min Nyawa Tuhan, 'nsa' kitauhan bang salaingga pakaniya' na.”
9 “Salaingga kajari na itu?” uk tiyaw si Nikudimus.
10 Nambung si Isa, uk na, “'Nsa' tahati nu baha'? Bo' peen guru kau babantugun ma bangsa ta Israil?
11 Bannal iya halling ku itu ma kau, missala kami pasal ayi-ayi katauhan kami, maka naksi' kami pasal bayi tanda' kami. Suga' kaam iyu, 'nsa' kahagad bi panaksi' kami.
12 Salaingga uk bi magkahagad ma bissala ku pasal sulga' bang minsan bissala ku pasal dunya 'nsa' pagkahagad bi?

13 'Nsa' niya' bayi makapahi' ni sulga', duwal
aku, Anak Manusiya', iya paitu asal duwai min
sulga'.
14 “Ma masa awwal hi', ma lahat 'nsa' agōn
kalluman ayi-ayi, niya' so hinangan di tumbaga
bayi iyangkat uk si Musa ma diyata' hag bo'
tanda' uk manga aa bayi keket so. Jari sayi-sayi
makanda' iya bayi kaulian. Damikkiyan na isab
ma sosongun, in aku, Anak Manusiya', iyangkat
du ma diyata' hag piyatay.”
15 Jari sasuku mangandōl ma aku piniyaan du
kallum kakkal ni kasaumulan.
16 Mehe tōōd lasa Tuhan ma manusiya', iya
poon paglilla' na Anak na tunggal piyatay bo'
supaya sasuku mangandōl ma Anak na itu 'nsa'
miyulkaan uk Tuhan, suga' kakkal du kallum na
sampay ni kasaumulan.
17 Iya hangkan Tuhan bayi noho' Anak na paitu
ni dunya, 'nsa' subay mabōtang hukuman dusa
ma manusiya', suga' supaya sigam liyappasan
min dusa sigam.
18 Sasuku mangandōl ma Anak Tuhan 'nsa'
tawwa' hukuman Tuhan. Suga' sasuku 'nsa'
mangandōl, tawwa' sigam hukuman asal sabab
'nsa' sigam bayi mangandōl ma si Isa, iya tunggal
anak Tuhan.
19 Salaitu iya langnganan hukuman Tuhan: si
Isa iya bayi paitu ni dunya masawahan diyōm
pikilan manusiya' suga' manusiya' itu 'nsa' baya'
ma kasawahan. Iya kabayaan sigam subay
kalindōman sabab laat manga hinang sigam.
20 Sasuku maghinang laat bansi tōōd ma
kasawahan, maka 'nsa' pasikōt ni kasawahan

sabab 'nsa' baya' subay tanda' manga hinang
sigam laat.
21 Suga' sasuku maghinang bōntōl baya' du ni
kasawahan supaya tanda' in hinang sigam me'
du ma panohoan Tuhan.

Si Isa maka si Yahiya

22 Puwas na hi' pahi' si Isa maka manga mulid
na ni lahat Yahudiya. Taggōl-taggōl pame' na
ma sigam may'an. Magpandi isab iya manga aa
may'an.
23-24 Dahu le' min waktu kapanganjil ma si
Yahiya, magpandi isab iya manga aa ma lahat
Anon, iya ma kasikōtan lahat Salim, sabab heka
bohe' mahi'. Heka manga aa magpahi' na peen
ni iya supaya sigam piyandi uk na.
25 Jari niya' manga mulid si Yahiya itu magsual
maka dakayo' Yahudi pasal addat Yahudi pag-ael.
26 Hangkan na sigam pahi' ni si Yahiya bo' uk
sigam ma iya, “Tuwan Guru, taintōm nu baha' aa
bayi sehe' nu ma dambiya' sapa' Jordan hi', iya
bayi pamissala nu? Na, ian iya magpandi manga
aa buttihi'. Pay'an ni iya manga aa kamemon.”
27 Nambung si Yahiya, uk na, “'Nsa' niya' ka-
patut manusiya' bang 'nsa' Tuhan iya muwanan
iya.
28 Kaam iyu makasaksian aku du, bayi na
pama' ku in aku 'nsa' Almasi, suga' siyoho' aku
parahu min iya nakapan ayi-ayi.
29 Bang sawupama niya' magkawin, pangantin
lalla iya taga handa. Suga' panōn na, iya nangge
ma tōngōd ian pake-ke, kiyōgan asal pagka take
na pangantin lalla missala. Salaihi' kahalan na

ma kami maka si Isa,” uk si Yahiya. “'Nsa' niya'
kulang ma kakōgan ku pagka iya ian take na.
30 Si Isa iya subay pasong kabantugan na, suga'
aku itu subay pakō'-kō' du kabantugan ku.”

Iya paitu min sulga'

31 Iya paitu min sulga' langkaw asal min
kamemon. Bang aa min dunya, kahalan dunya
sadja iya pagbissala na sabab suku' dunya iya.
Suga' iya paitu min sulga' langkaw asal min
kamemon.
32 Iya pamandu' na ayi-ayi bayi tanda' na maka
take na mahi' ma diyōm sulga', suga' 'nsa' niya'
magkahagad ma lapal na.
33 Lipara bang niya' aa magkahagad ma lapal
na ngaho' du aa ian in kamemon bissala uk
Tuhan asal bannal.
34 Iya pipaitu uk Tuhan, lapal Tuhan iya
pamissala na. Hangkan salaihi' sabab pamuwan
uk Tuhan Nyawa na ma iya, 'nsa' tōōd niya'
kulang na.
35 Lasa Tuhan ma Anak na bo' pamuwan na
ma iya kapatut ngantanan kamemon.
36 Sasuku mangandōl ma Anak Tuhan taga
kallum kakkal ni kasaumulan. Sasuku 'nsa'
mangandōl maka 'nsa' me' ma Anak Tuhan, 'nsa'
niya' kallum sigam kakkal suga' taptap du sigam
ma mulka' Tuhan.

4

Si Isa magbissala maka danda Samariya

1 Jari itu take uk manga Parisi pasal manga aa
piyandi uk si Isa hinang mulid na. Labi heka

kono' min manga aa iya tahinang mulid uk si
Yahiya.
2 (Suga' iya bannal na, 'nsa' si Isa baran na iya
magpandi manga aa, duwal manga mulid na.)
3 Na, pagka kitauhan uk si Isa bang ayi halling
sigam hi', pakallo' iya maka manga mulid na min
lahat Yahudiya bo' pabing ni lahat Jalil.
4 Jari subay sigam palabay min tangnga' lahat
Samariya.

5 Mahi' peen sigam ma lahat Samariya takka
sigam pahi' ni dakayo' daira iyōnan Sikal. Sikōt
lahat itu ni tana' bayi pamuwan uk si Ya'kub ni
anak na si Yusup ma masa awwal hi'.
6 Niya' ma tana' ian bohe' kiyali bayi pihinang
uk si Ya'kub bo' ningko' si Isa ma bihing bohe' ian
sabab miyale' iya ma palangnganan na. Lattu na
'llaw ma waktu hi'.

7-8 'Nsa' may'an manga mulid na sabab hi'
sigam ni daira malli kiyakan sigam. Sakali itu
niya' danda Samariya pay'an nganduk bohe'. Uk
si Isa ni iya, “Buwanin kono' aku bohe' inum ku.”

9 Nambung danda, uk na, “Oy, bangsa Yahudi
kau! Angay aku pangamuan nu bohe'? Bangsa
Samariya aku!” Hangkan salaihi' halling danda
sabab bangsa Yahudi 'nsa' baya' ngangguna ka-
panyapan manga aa Samariya.

10 Nambung si Isa, uk na, “Bang bayi katauhan
nu bang ayi pamuwan Tuhan ma manusiya',
maka bang sayi aku iya mangamu' bohe' itu ni
kau, tantu du kau ngamu' bohe' ni aku. Jari
painum ta du kau bohe' makakaallum.”

11 “Tuwan,” uk danda, “minningga pangalloan
nu bohe' makakaallum? 'Nsa' niya' pangang-
gayung nu maka lōm pahap pagbohean itu.
12 Bohe' kiyali itu bayi pangamban ma kami uk
ka'mbo'-mboan tabi si Ya'kub. Sigam magtayi'-
anak sampay manga hayōp sigam bayi nginum
min bohe' itu. Palabi baha' kawasa nu min
kawasa si Ya'kub hi'?”
13 Nambung si Isa, uk na, “Sasuku nginum
bohe' itu, luhay du toho' kallong na pabing.
14 Suga' sasuku nginum bohe' pamainum ku,
'nsa' tōōd toho' kallong na pabing. Sabab bohe'
pamainum ku iya tajari sali' tuburan bohe'
nubud ma diyōm atay na, muwanan iya bohe'
makakaallum saumul-umul.”
15 “Tuwan,” uk danda, “buwanin aku bohe' iya
pama' nu itu bo' 'nsa' toho' kallong ku pabing. Bo'
'nsa' na aku subay paitu nganduk bohe'.”
16 “Pahi' kau, ngallo' halla nu,” uk si Isa, “bo'
bohun iya paitu.”
17 “'Nsa' niya' halla ku,” uk sambung danda hi'.
Uk si Isa ni iya, “Bannal iya uk nu iyu, 'nsa'
niya' halla nu.
18 Sabab min lima kau bayi maghalla suga'
iya lalla parakayoan nu buttihi' 'nsa' halla nu.
Tawwa' halling nu iyu.”
19 Uk danda, “Tuwan, tasayu ku na in kau nabi.
20 Ka'mbo'-mboan kami bangsa Samariya, ma
itu ma bud itu iya panambahayangan sigam
Tuhan. Suga' kaam manga Yahudi, uk bi subay
mahi' ma Awrusalam iya panambahayangan tabi
Tuhan.”

21 Uk si Isa ni iya, “Inda', magkahagad kau ma
halling ku itu. Niya' du waktu ma sosongun,
bang aa nambahayang ma 'Mma' kitabi Tuhan,
'nsa' ma bud itu atawa mahi' ma Awrusalam iya
panambahayangan sigam.
22 Kaam manga aa Samariya, magsamba-
hayang kaam suga' awam kaam bang sayi iya
sambahayang bi. Suga' kami bangsa Yahudi,
katauhan kami bang sayi iya sambahayang kami,
sabab iya manglalappas ma manusiya' paluwas
du min bangsa Yahudi.
23 Suga' takka na waktu iya bayi panga-
gad, waktu panambahayang 'Mma' tabi Tuhan
uk manga aa nambahayang sabannal-bannal.
Siyambayahang iya uk sigam min diyōm atay
sigam maka min kasabannalan. Salaihi' asal
kabayaan 'Mma' tabi Tuhan subay nambahayang
ma iya.
24 Mismu Tuhan,” uk si Isa, “nyawa asal, 'nsa'
sali' manusiya' taga baran. Maka sasuku namba-
hayang iya subay nambahayang min diyōm atay
sigam maka min kasabannalan.”

25 Uk danda ni si Isa, “Asal katauhan ku, ma
sosongun paitu du si Almasi iya pene' uk Tuhan
ngantan parinta. Pagpaitu na, patau na du kami
pasal kamemon.”

26 Uk si Isa, “Aku na ko', iya missala itu ma
kau.”

27 Sakali takka manga mulid si Isa pabing pahi'
bo' inu-inu sigam pagka tanda' uk sigam niya'
danda sehe' na magbissala. Suga' 'nsa' niya' min
sigam niyaw danda ian bang ayi gawi na, atawa

niyaw si Isa bang angay iya magbissala maka
danda.
28 Manjari itu libbahan uk danda ian kibut
pagbohean na bo' iyampa iya pabayik pahi' ni
kalumaan. Pagtakka na pahi' halling iya ni
manga aa may'an.
29 “Dayi' na kaam,” uk na. “'Ndaun bi aa bayi
maan aku pasal kamemon bayi hinang ku. Iya
itu baha' si Almasi?”
30 Jari paluwas manga aa ian min daira bo'
mangngan pahi' nganda' si Isa.

31 Na, ma likut peen danda hi', nganjunjung
manga mulid si Isa bang peen iya mangan. Uk
sigam, “Tuwan, mangan na kau.”

32 Suga' nambung si Isa, uk na, “Niya' kiyakan
ku 'nsa' katauhan bi.”

33 Hangkan manga mulid hi' magtiyaw-tiyaw
di sigam, uk na, “Niya' baha' bayi mohan iya
kiyakan?”

34 Uk si Isa ma sigam, “Iya makalassohan aku
bang tahinang ku kabayaan Tuhan iya mapaitu
aku. Maka subay taubus ku manga hinang iya
bayi pamahinang na ma aku.
35 Niya' bissala bi, iya uk na, ‘'Mpat bulan le'
bo' iyampa waktu pag-ani’? Suga' baan ta kaam,”
uk si Isa, “taabut na pag-ani. 'Ndaun bi manga
aa magpaitu ian. Sali' sigam ibarat buwa' huma
tiguma' na, bilang na pig-ani. Hati na sakap na
sigam mangandōl ma aku.
36 Sasuku nipun sigam me' ma aku, hap
tungbas na. Maka manga aa tipun isab,

biyuwanan du sigam kallum kakkal ni kasaumu-
lan. Hangkan sali'-sali' kiyōgan manga aa mag-
tanōm maka aa magtipun.
37 Bannal bissala ian, iya uk na, ‘Saddi aa
magtanōm, saddi aa mag-ani.’
38 Kaam iya bayi soho' ku mag-ani buwa'
minsan 'nsa' pagluugan bi. Saddi iya bayi
magluug, suga' makahampit du kaam min paglu-
ugan sigam.”

39 Manjari heka manga aa Samariya min daira
Sikal magkahagad ma si Isa ma sabab bayi
halling danda, iya uk na, “Biyaan aku uk na pasal
kamemon bayi tahinang ku.”
40 Hangkan pagtakka manga aa Samariya pahi'
ni si Isa, tikkoan iya uk sigam subay pabōtang le'
ma sigam. Jari duwam bahangi iya pahanti' na
may'an.

41 Pasalta' peen si Isa may'an heka le' manga
aa magkahagad ma iya ma sabab pamandu' na
ma sigam.
42 Uk manga aa itu ma danda, “Buttihi' magka-
hagad na kami ma si Isa, 'nsa' ma sabab pama'
nu ma kami suga' ma sabab baran kami na
makake ma pamandu' na. Katauhan kami na
in iya sabannal-bannal manglalappas ma manga
manusiya' ma diyōm dunya itu.”

Si Isa makowe' anak nakura'

43 Puwas peen duwam bahangi kahanti' di si
Isa ma daira Sikal hi', pakallo' sigam minnihi'
tudju ni lahat Jalil.

44 Niya' asal bayi pamissala si Isa, iya uk na,
“Basta nabi, 'nsa' pig-addatan uk manga aa ma
lahat na.”
45 Pagtakka di si Isa ni lahat Jalil pasampang
ni iya manga aa may'an, sabab bayi sigam
ma Awrusalam sabu ma waktu hinang Pang-
intōman, maka bayi tanda' uk sigam kamemon
iya tahinang uk si Isa may'an.
46 Manjari pabayik si Isa pahi' ni Kana, ma
lahat Jalil. Iya na ko' hi' lahat bayi pamindahan
na bohe' ni inuman anggul. Sakali itu niya' isab
pasabu pahi' dakayo' nakura' min sultan. Anak
na lalla hi' saki ma daira Kapirnaum.
47 Pagtake nakura' itu in si Isa ma lahat Jalil
na, takka bayi min lahat Yahudiya, magtuwi iya
pahi' ni si Isa ngamu' iya pahi' ni Kapirnaum
makowe' anak na, sabab song na magkama-
matay.
48 Uk si Isa ni iya, “'Nsa' du kaam magkahagad,
duwal bang kaam makanda' manga paltandaan
hinang pagkainu-inuhan aa.”
49 Uk nakura' ni iya, “'Ndu', Tuwan, me' na kau
ma aku baba 'nsa' le' matay anak ku.”
50 “Pahi' le' kau,” uk si Isa. “Kaulian du anak
nu.”
Kihagad uk nakura' halling si Isa itu bo'
pakallo' iya tudju mowe'.
51 Ma labayan peen iya, tasampang iya uk
manga sosohoan na bo' biyaan iya uk sigam.
“Kaulian na anak nu,” uk sigam.
52 Tīyaw sigam uk na bang lisag pila bayi kowe'
saki na bo' uk sambung sigam, “Lisag dakayo'
kohap hi' bayi killoan pasu' na.”

53 Jari taintōm uk 'mma' onde' ian iya na tōōd
waktu bayi kapahalling si Isa ni iya, iya uk na,
“Kaulian na anak nu.” Hangkan na iya sampay
manga aa kamemon ma ōkōman na magkahagad
na ma si Isa.
54 Paltandaan si Isa karuwa na itu bayi tahi-
nang uk na pagkainu-inuhan aa ma lahat Jalil,
waktu kabayik na pahi' min lahat Yahudiya.

5

Pamauli' aa ma bihing danaw

1 Puwas na hi' patukad di si Isa ni Awrusalam
sabab niya' paghinang manga Yahudi mahi'.
2 Na, niya' ma Awrusalam ian bohe' danaw,
ōn na Betsata bang ma bissala Hibrani. Bohe'
itu sikōt ni lawang pagsōd-luwasan daira, iya
iyōnan Lawang Bili-bili, maka niya' lima luma'-
luma' ma tōngōd ian pagsindungan aa.
3 Na, ma waktu ian hi' heka aa saki magba-
hakan ma manga pagsindungan ian. Niya' sigam
buta, niya' pengka' maka niya' matay ugat na.
[Iya iyagaran uk sigam magbukal bohe'.
4 Sabab na niya' waktu niya' malaikat min
Tuhan paruwai ni bohe' ian bo' magbukal na
bohe' hi'. Jari sayi-sayi makarahu pahi' ni diyōm
bohe' ubus peen bayi magbukal, kaulian du
minsan ayi saki na.]
5 Jari itu niya' may'an dakayo' aa taga saki.
Tallumpu' na maka walun tahun iya taggōl saki
na.
6 Tanda' iya uk si Isa palege may'an, maka
katauhan na taggōl asal kasaki aa ian. Jari tiyaw
si Isa ma iya, uk na, “Baya' kau kaulian baha'?”

7 Nambung aa sakihan, uk na, “Aho', Tuwan,
suga' 'nsa' niya' mohat aku pahi' ni diyōm danaw
itu bang pabukal bohe' na. Maka sabu peen aku
paelod pahi', niya' parahu min aku.”
8 Uk si Isa ni iya, “Papunduk kau, bohun
palegehan nu bo' kau magtuwi mangngan.”
9 Saruun-duun du kaulian aa ian, magtuwi iya
mangngan mo palegehan na.
Na, 'llaw ian 'llaw Sabtu', iya 'llaw bangsa
Yahudi paghali sigam ni Tuhan.
10 Hangkan na, pag'nda' manga nakura' Yahudi
ma aa kaulian saki na itu mo palegehan na, uk
sigam, “Oy, 'llaw paghali ko' itu! Talanggal nu
sara' tabi pagka bohat nu palegehan nu.”
11 Nambung iya ma sigam, uk na, “Iya aa bayi
makowe' aku, bayi noho' aku mo palegehan ku,
maka soho' na aku mangngan.”
12 “Sayi aa bayi noho' kau?” uk sigam.
13 Suga' 'nsa' katauhan na bang sayi sabab heka
tōōd manga aa bayi ma hi' ma tōngōd bohe'
danaw, maka si Isa bayi pakallo' magtuwi.
14 Puwas na hi' tatawwa' aa itu uk si Isa, ma
diyōm langgal pagkulbanan. Uk si Isa ni iya,
“'Ndaun ba, kowe' na saki nu, hangkan kau
subay ngalabba na min manga dusa nu. Kalu
niya' patakka ni kau kōsōg gam peen laat na.”
15 Manjari pakallo' aa ian minnihi' bo' pahi'
maan manga nakura' Yahudi in si Isa bayi
makowe' iya.
16 Hangkan na si Isa liyaat uk manga nakura'
Yahudi, sabab kaulian uk na saki aa salta' ma
'llaw paghali.

17 Nambung si Isa ma manga nakura', uk na,
“'Mma' ku Tuhan maghinang na peen sampay
buttihi', maka damikkiyan na aku subay maghi-
nang isab.”
18 Iya na hi' poon na hangkan manga Yahudi
ian luba' na manuyu' gam peen mapatay iya.
'Nsa' ma sabab kalanggal na ma sara' pasal 'llaw
paghali, suga' ma sabab uk na isab pasal Tuhan
in iya 'Mma' na tōōd, hati na masali' iya di na ni
Tuhan.

Iya kapatut Anak Tuhan

19 Manjari siyambungan uk si Isa manga
nakura' ian, uk na, “Bannal iya pama' ku ma
kaam, 'nsa' niya' tahinang ku bang min baran-
baran ku. Suga' ayi-ayi tanda' ku hinang uk
'Mma' ku, iya na ian sadja hinang ku. Kamemon
hinang uk 'Mma', iya du isab hinang uk Anak.
20 Sabab na kilasahan asal aku uk 'Mma' ku,
maka pamatau na isab ma aku kamemon iya
hinang na. Ma sosongun isab pahinang na le'
ma aku manga hinang labi barakat min manga
hinang bayi tahinang ku dahu, bo' inu-inu du
kaam kamemon.
21 'Mma' ku Tuhan iya makallum manga aa
magpatayan. Damikkiyan na aku itu, Anak
Tuhan, pakallum ku du isab sayi-sayi kabayaan
ku.
22 Maka 'nsa' 'Mma' ku iya ngahukum manga
manusiya', suga' pamuwan na na ma aku ka-
patut pangahukum ku tōōd manga manusiya'
kamemon,
23 bo' supaya aku pimehe uk aa kamemon,
sali' pamehe sigam ma Tuhan. Sayi-sayi 'nsa'

magpamehe ma aku, Anak Tuhan, 'nsa' isab
magpamehe na 'Mma' ku iya bayi mapaitu aku.
24 “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku
makake ma manga pamissala ku maka magkaha-
gad isab ma bayi mapaitu aku, kakkal du kallum
na sampay ni kasaumulan. 'Nsa' iya tawwa'
hukuman Tuhan ma sabab dusa na, suga' puwas
iya min mulka' bo' 'llum iya saumul-umul.
25 Bannal iya pama' ku itu ma kaam,” uk si
Isa, “taabut na waktu bayi pangagad. Jari aa
kamemon iya 'nsa' le' magkahagad, iya sali' dalil
aa magpatayan, kake du sigam ma suwara Anak
Tuhan bo' sasuku sigam makake 'llum du.
26 'Mma' ku iya poonan kallum. Maka aku itu
poon kallum isab sali' 'Mma' ku du, ma sabab
kapatut iya pamuwan na ma aku.
27 Pamuwan na isab ma aku kapatut
ngahukum manga manusiya' sabab Anak
Manusiya' asal aku.
28 Daa kainu-inuhin bi halling ku itu,” uk
si Isa. “Niya' waktu ma sosongun, manga aa
magpatayan kamemon kake du ma suwara ku.
29 Pagtake sigam paluwas du sigam min diyōm
kakubulan sigam. Manga aa bayi maghinang
hap paluwas du bo' 'llum saumul-umul. Maka
manga aa bayi maghinang laat paluwas du bo'
tawwa' hukuman Tuhan ma sabab dusa sigam.”

Manga saksi' pasal si Isa

30 Missala le' si Isa, uk na, “'Nsa' niya'
tahinang ku bang min baran-baran ku sadja.
Ngahukum sadja aku sali' bayi pima' ma aku
uk Tuhan, hangkan bōntōl hukuman ku. Sabab

'nsa' kabayaan ku iya tuyuan ku hinang, suga'
kabayaan Tuhan iya bayi mapaitu aku.
31 Bang aku sadja naksian di ku, 'nsa' du aku
hiyalap.
32 Suga' niya' saddi naksian aku, maka
katauhan ku du in panaksi' na ma aku bannal
sadja.”
33 Uk si Isa le', “Kaam iyu, bayi soho' bi manga
aa bi pahi' ni si Yahiya tiyaw iya, maka bannal
bayi pama' na ma pasal ku.
34 Suga' 'nsa' saksi' min manusiya' iya
pasangdōlan ku. Iya hangkan sabbut ku si
Yahiya ian bo' supaya taintōm bi bo' kaam
liyappasan min hukuman dusa.
35 Si Yahiya itu sali' dalil palitaan keyat muwan
kasawahan ma pikilan manusiya', maka kaam
iyu bayi kaamuhan dayi'-dayi' du ma sawa na,
hati na kaamuhan kaam ma pamandu' na.
36 Suga' niya' saksi' ma aku labi le' kōsōg min
panaksi' si Yahiya, hati na manga hinang ku iya
bayi pamahinang ma aku uk 'Mma' ku Tuhan.
Manga hinang ku itu naksian aku in aku bannal
bayi pipaitu uk 'Mma' ku Tuhan.
37 Maka 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku, naksi'
isab ma pasal ku. Suga' kaam iyu, 'nsa' kaam
bayi makake suwara na maka 'nsa' kaam bayi
makanda' bayihu' na.
38 'Nsa' isab bayi pahōp bi lapal na ni diyōm
atay bi sabab 'nsa' kaam magkahagad ma aku,
iya pipaitu uk na ni dunya.
39 Tuyu' kaam bidda' ngadji' kitab sabab pan-
gannal bi in kaam kaniyaan du kallum kakkal ni

kasaumulan basta kaam ngadji'. Suga' kitab itu,
aku du bissala peen ma diyōm na.
40 Lipara kaam iyu 'nsa' baya' paitu ni aku
supaya kaam kaniyaan kallum kakkal.”
41 Missala le' si Isa ni manga nakura' Yahudi,
uk na, “'Nsa' sanglit min manusiya' iya tuyu' ku.
42 Suga' katauhan ku bang ayi ma diyōm atay
bi maka katauhan ku 'nsa' niya' lasa bi ni Tuhan.
43 Minsan aku paitu maka kapatut ku deyo'
bayi min 'Mma' ku, 'nsa' du aku tayima' bi. Suga'
bang niya' aa saddi paitu mapatut di na, tayima'
bi du iya.
44 Salaingga uk bi magkahagad ma aku? Sabab
baya' kaam siyanglitan uk pagkahi bi manusiya'.
Iya 'nsa' tuyu' bi sanglit min Tuhan dakayo'-
kayo'.
45 Daa pikilun bi in aku iya nuntutan kaam ni
'Mma' ku ma 'llaw hukuman. Iya manuntutan
kaam si Musa, iya bayi malatunan kaam sara' iya
pangahōwatan bi.
46 Bang kaam bayi magkahagad sabannal-
bannal ma si Musa, iya du aku kahagad bi du
isab, sabab aku iya pigsulat uk na ma diyōm
kitab.
47 Suga' salaingga pagkahagad bi ma bissala ku,
pagka 'nsa' kahagad bi bayi tasulat si Musa?”

6

Pamakan si Isa ma manga aa limangibu heka na

(Matiyu 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17)

1 (v 1, 4) Dakayo' 'llaw, sikōt peen ni waktu
paghinang manga Yahudi ma hinang Pang-
intōman, pahi' si Isa ni dambiya' danaw Jalil, iya
iyōnan isab danaw Tibiri.
2 Heka tōōd manga aa bayi paturul ni iya sabab
bayi tanda' uk sigam hinang na kawasahan
makowe' ma manga aa taga saki.
3 Manjari patukad si Isa maka manga mulid na
ni bud bo' ningko' sigam mahi'.
4 (-)
5 Nganda'-nganda' peen si Isa, heka tōōd
manga aa tanda' na patudju pay'an ni iya,
hangkan tiyaw na si Pilip dakayo' mulid na. Uk
na, “Maingga pamallihan ta kiyakan pamakan ta
baanan aa itu?”
6 Salaihi' paniyaw si Isa panulay na ma si Pilip.
Bang si Isa baran na, katauhan na asal bang ayi
song hinang na.
7 Nambung si Pilip, uk na, “Minsan gadji aa
mag-usaha ma diyōm walum bulan 'nsa' du
makaballihan tinapay sarang pamakan manga
aa itu, minsan datti' sadja pararangan.”
8 Manjari halling le' dakayo' mulid si Isa saddi,
si Andariyas danakan si Simun Petros.
9 Uk na ni si Isa, “Tiya' ma itu dakayo' onde'-
onde' lalla, niya' lima tinapay na maka duwa
daying na. Suga' pamagay ta bang itu sadja
pamakan ma baanan aa itu?”
10 Manjari uk si Isa ma manga mulid
na, “Sohoun bi manga aa ningko'.” Niya'
may'an kaparangan loha bo' magtingkoan sigam
kamemon. Niya' sigam limangibu aa bang lalla
sadja itung, saddi danda maka onde'-onde'.

11 Killo' uk si Isa tinapay onde' hi'. Iyamuan uk
na pagsukul ni Tuhan bo' iyampa pagbahagian
na ma manga aa magtingkoan ian. Damikkiyan
na daying, bayi pagbahagian na sigam pila-pila
kabayaan sigam.
12 Lasso peen sigam kamemon, halling si Isa ni
manga mulid na, uk na, “Tipunun bi kapin na
iyu bo' 'nsa' lōpas.”
13 Sakali tipun uk sigam kapin tinapay ian
kamemon. Lima du tinapay bayi kiyakan uk
manga aa ian, jari sangpu' na ka duwa ambung
pinnoan uk sigam.
14 Pag'nda' manga aa may'an ma paltandaan
iya tahinang uk si Isa ian, uk sigam, “Bannal
ko' itu, iya na itu nabi asal agaran tabi paitu ni
dunya.”
15 Kitauhan uk si Isa in manga aa ian song
na naggaw iya bahasa iya liyōgōs magsultan ma
sigam, hangkan iya pakallo' magtuwi minnihi'
bo' patukad iya didihan na ni bud.

Si Isa mangngan min kuwit tahik
(Matiyu 14.22-23; Markus 6.45-52)

16 Mangalib peen lahat, palud manga mulid si
Isa ni bihing danaw.
17 Pasakat sigam ni bayanan bo' pauntas ni
dambiya' danaw, tudju ni daira Kapirnaum.
Sangōm na, suga' 'nsa' le' si Isa bayi makaabut
ni sigam.
18 Kōsōg na baliyu maka nganggoyak na tahik.
19 Makabusay peen sigam manga lima atawa
'nnōm batu lawak na, tanda' uk sigam si Isa

mangngan min kuwit tahik pasikōt na tudju ni
bayanan sigam. Jari tiyāw sigam tōōd.
20 Suga' halling si Isa ni sigam, uk na, “Daa
kaam tiyāw. Aku ko' itu.”
21 Minnihi' sigam baya' masakat iya ni bayanan
hi'. Pagsakat peen, magtuwi sakadjap sadja
sigam takka ni patudjuhan sigam.

Si Isa peha uk manga aa

22 Pag 'llaw dakayo', baanan aa bayi ngagad
ma dambiya' danaw hi', tasayu na uk sigam
dakayo' du bayanan bayi may'an. Kitauhan asal
uk sigam in si Isa 'nsa' bayi pasakat pahi' me' ma
manga mulid na. Duwal manga mulid sadja bayi
pauntas parambiya'.
23 Jari itu niya' manga bayanan saddi bayi
min daira Tibiri parunggu' ni kasikōtan bayi
pagkakanan sigam tinapay, ubus peen si Panghu'
Isa bayi ngamu' pagsukulan ni Tuhan.
24 Na, pag'nda' manga aa itu in si Isa maka
manga mulid na 'nsa' na may'an, pasakat sigam
ni manga bayanan ian bo' numpang tudju ni
Kapirnaum meha si Isa.

Si Isa dalil kiyakan makakaallum

25 Tatawwa' peen si Isa uk sigam ma dambiya'
danaw, uk sigam ni iya, “Tuwan Guru, umay
kapaitu nu?”
26 Uk sambung si Isa, “Bannal iya pama' ku
itu ma kaam, iya hangkan aku peha bi sabab
lasso kaam uk tinapay, suga' 'nsa' tahati bi
paltandaan makainu-inu, iya bayi tahinang ku
ian ma panganda' bi.

27 Daa pagtuyuin bi kiyakan magkaat. Iya
pagtuyuan bi subay kiyakan 'nsa' magkaat, iya
makallum saumul-umul. Aku, Anak Manusiya',
iya muwanan kaam kiyakan itu sabab niya'
kapatut pamuwan ma aku uk 'Mma' ku Tuhan,
tanda' in aku makasulut atay na."
28 Manjari tiyaw manga aa ian ni si Isa, uk
sigam, "Na, ayi na peen subay hinang kami bo'
tabe' kami kabayaan Tuhan?"
29 Nambung si Isa, uk na, "Iya na itu kabayaan
Tuhan subay hinang bi: kaam iyu subay man-
gandōl ma aku, iya pipaitu uk na."
30-31 Uk sigam ni si Isa, "Paltandaan ayi pan-
daan nu kami supaya kami magkahagad ma kau?
Manga ka'mbo'-mboan tabi ma masa awwal hi'
bayi mangan manna mahi' ma lahat 'nsa' agōn
kalluman ayi-ayi. Tasulat ko' ian ma diyōm kitab,
iya uk na, 'Bayi sigam buwanan na kiyakan min
sulga'.' Na, kau," uk sigam ni si Isa, "hinang ayi
tahinang nu?"
32 Uk si Isa ni sigam, "Bannal iya pama' ku itu
ma kaam, manna ian, iya kiyakan bayi pamuwan
uk si Musa, 'nsa' ihi' di kiyakan min diyōm sulga'.
'Mma' ku, Tuhan, iya muwanan kaam di kiyakan
min sulga'.
33 Sabab kiyakan iya pamuwan uk Tuhan itu,
iya na aa paitu bayi min sulga', iya muwan
kallum ma manusiya'."
34 Manjari ngamu' manga aa ian ni si Isa, uk
sigam, "Tuwan, sataggōl kami 'llum buwanin
kami kiyakan iya pagbissala nu iyu."
35 Uk si Isa, "Aku na ko' kiyakan makallum.
Sasuku me' ma aku 'nsa' du iya giyōtas pabing.

Maka sasuku mangandōl ma aku 'nsa' du toho'
kallong na pabing.
36 Bayi na kaam baan ku, minsan aku tanda' bi
'nsa' du kaam magkahagad.
37 Kamemon iya pamasuku' aku uk 'Mma' ku
me' du ma aku, maka sasuku me' ma aku 'nsa'
du sulak ku.
38 Sabab na iya hangkan aku paitu min sulga'
'nsa' subay ngahinang kabayaan baran ku, suga'
kabayaan Tuhan iya bayi mapaitu aku.
39 Iya kabayaan Tuhan subay 'nsa' niya' lungay
ku manga aa bayi pamasuku' na ma aku. Gam
peen pakallum ku sigam kamemon ma 'llaw
katapusan.
40 Sabab na iya kabayaan 'Mma' ku Tuhan ma
aa kamemon, sasuku nganda' aku Anak na sam-
pay magkahagad ma aku, subay sigam kaniyaan
kallum kakkal ni kasaumulan. Pakallum ku isab
sigam ma 'llaw katapusan.”
41 Sakali itu magdugal manga nakura' ian ma
pasal halling si Isa hi', iya uk na, “Aku itu
kiyakan min sulga'.”
42 Uk sigam, “Bang kita 'nsa' lupa, aa itu si Isa
anak si Yusup! Asal katauhan ta du ina'-mma' na.
Jari angay iya halling salaihi', in iya min sulga'?”
43 Nambung si Isa ma sigam. “Parōhōng kaam
magdugal,” uk na.
44 “'Nsa' niya' makapame' ma aku, duwal bang
sigam kabuwanan baya' uk 'Mma' ku iya bayi
mapaitu aku. Bo' sasuku me' ma aku pakallum
ku du ma 'llaw katapusan.
45 Niya' tasulat ma diyōm kitab kanabi-nabihan
salaitu, uk na, ‘Piyanduan du sigam kamemon uk

Tuhan.’ Sayi-sayi,” uk si Isa, “pake ma pamandu'
'Mma' ku sampay ningōd, me' du ma aku.
46 'Nsa' isab uk ku niya' manusiya' bayi
makanda' 'Mma' ku Tuhan. 'Nsa' niya' bayi
makanda' Tuhan, duwal aku iya paitu min
Tuhan.
47 Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku
magkahagad ma aku niya' kallum na kakkal ni
kasaumulan.
48 Aku iya kiyakan makallum,” uk si Isa.
49 “Manga ka'mbo'-mboan bi bayi makakakan
manna ma lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi ian,
suga' hi' na sigam magpatayan.
50 Suga' in kiyakan min sulga' itu saddi asal.
Bang niya' aa mangan iya, 'nsa' du iya magka-
matay.
51 Aku na kiyakan min sulga', aku na kiyakan
makallum. Bang niya' mangan kiyakan itu, 'llum
du iya sampay ni kasaumulan. Iya kiyakan
pamakan ku manusiya' iya na isi ku. Iya
na baran ku paglilla' ku supaya 'llum manga
manusiya' kamemon sampay ni kasaumulan,”
uk si Isa.
52 Sakali maglugat manga nakura' Yahudi ma
sabab pagbissala si Isa ian. Uk sigam, “Aa itu,
salaingga kapamuwan na isi na pamakan ma
kitabi?”
53 Uk si Isa ni sigam, “Bannal iya pama' ku itu
ma kaam, bang 'nsa' kakan bi isi Anak Manusiya'
maka bang 'nsa' inum bi laha' na, 'nsa' niya'
kallum bi bannal.
54 Suga' sasuku mangan isi ku maka nginum
laha' ku, kakkal du kallum na sampay ni

kasaumulan. Maka pakallum ku iya bang taabut
'llaw katapusan,
55 sabab isi ku itu asal kiyakan bannal, maka
laha' ku itu inuman bannal.
56 Sasuku mangan isi ku maka nginum laha' ku
nōtōg ma aku, maka aku isab nōtōg ma iya.
57 Bayi aku pipaitu uk 'Mma' ku iya asal 'llum,
maka 'llum isab aku ma sabab na. Damikkiyan
na aa mangan isi ku, 'llum du isab ma sabab ku.
58 Iya na ko' itu kiyakan paitu min sulga',"
uk si Isa. "Kiyakan itu 'nsa' sali' bayi takakan
uk ka'mbo'-mboan bi ma masa awwal hi', sabab
minsan ihi' bayi takakan uk sigam bayi du mag-
patayan. Suga' kiyakan min sulga' itu, sasuku
mangan iya 'llum du sampay ni kasaumulan."
59 Bissala itu uk si Isa waktu kapamandu' na
ma diyōm langgal mahi' ma Kapirnaum.

Manga lapal bissala makakaallum saumul-umul

60 Heka manga bean si Isa bayi makake pa-
mandu' na itu bo' uk sigam, "Hunit kalandu'
pamandu' itu. 'Nsa' niya' makasandal pake iya."
61 'Nsa' niya' bayi maan si Isa suga' katauhan
na asal in pamandu' na ian hi' pighalling-halling
uk sigam. Hangkan uk na ni sigam, "Laat baha'
atay bi sabab pamandu' ku ian?
62 Na, salaingga baha' bang tanda' bi aku, Anak
Manusiya', pabing ni lahat bayi kamahian ku?
63 Baan ta kaam," uk si Isa, "Nyawa Tuhan
iya makallum kitabi. Minsan painay kōsōg
manusiya', 'nsa' niya' pus na bang takdil ni
pamakallum. Iya bayi pamandu' ku ma kaam

makallum sabab luwas ko' ian min Nyawa
Tuhan.
64 Suga' niya' ma kaam 'nsa' magkahagad ma
aku." Salaihi' halling si Isa sabab katauhan na
asal sataggōl min katagna' bang sayi 'nsa' magka-
hagad ma iya, maka bang sayi song nukbalan iya
ni manga banta na.
65 Halling le' si Isa, uk na, "Iya ko' itu sababan
na hangkan uk ku ma kaam, 'nsa' niya' me' ma
aku bang 'nsa' 'Mma' ku Tuhan iya muwanan iya
baya'."

66 Pagka salaihi' halling si Isa, heka manga
mulid na pakallo' min iya maka 'nsa' na me' ma
iya.
67 Hangkan si Isa niyaw ni manga mulid na
sangpu' ka duwa. "Na, kaam," uk na, "baya'
kaam pakallo' isab?"

68 Nambung si Simun Petros, uk na, "Tuwan,
sayi pamean kami bang 'nsa' kau? Sabab kau du
maluwas lapal bissala iya muwan kallum kakkal
ni kasaumulan.
69 Magkahagad na kami ma kau, maka
katauhan kami in kau dakayo'-kayo' Sutsi iya
paitu asal min Tuhan."

70 Uk si Isa ni sigam, "Bayi kaam pene' ku
sangpu' kaam maka duwa, suga' niya' dangan
min kaam iyu siyōd uk sayitan."
71 Iya pigbissala ian uk si Isa si Judas anak si
Simun Iskariyut. Sabab si Judas itu, minsan iya
dakayo' mulid si Isa min mulid na sangpu' ka
duwa, tukbalan na du si Isa ni manga banta.

7

Si Isa maka manga danakan na lalla

1 Puwas na hi' maglangngan si Isa ma diyōm
lahat Jalil sadja. 'Nsa' iya baya' pahi' ni lahat
Yahudiya sabab manga nakura' Yahudi mahi'
baya' mapatay iya.
2 Manjari sikōt na paghinang bangsa Yahudi,
waktu paghanti' sigam ma diyōm manga
bawung-bawung.
3 Hangkan na halling ni si Isa manga danakan
na lalla. Uk sigam, “Hap bang kau pakallo'
minnitu. Subay kau pahi' ni lahat Yahudiya
supaya tanda' uk manga mulid nu bang ayi
hinang nu.
4 Sabab na bang aa baya' bantug, 'nsa'
subay limbungan na manga hinang na. Pagka
kau iyu maghinang manga hinang makainu-
inu itu, subay kau magpatau ni aa mahadjana'
kamemon.”
5 Minsan manga danakan na itu 'nsa' ngahalap
ma iya.
6 Nambung si Isa ma sigam, uk na, “'Nsa' le'
taabut waktu kapanda' ku. Suga' bang kaam,
minsan ayi waktu makajari sadja,
7 sabab kaam iyu 'nsa' tawwa' kibansihan
uk manga aa ma dunya itu, iya 'nsa' ngisbat
Tuhan. Suga' aku, kibansihan aku uk sigam
sabab halling ku na peen in manga hinang sigam
laat sadja.
8 Pahi' kaam ni Awrusalam ni paghinangan,”
uk si Isa ni manga danakan na. “Aku itu 'nsa' le'
pahi' ni paghinangan sabab 'nsa' le' waktu ku.”

9 Ubus peen bayi halling na itu, may'an le' iya
ma lahat Jalil.

Pahi' si Isa ni paghinangan manga Yahudi

10 Makalikut peen manga danakan na pahi' ni
paghinangan, 'nsa' du taggōl mangngan isab si
Isa pahi' suga' 'nsa' iya parōngan ma kahekahan
aa ian hangkan 'nsa' niya' kitauhan kapahi' na.
11 Pigpeha iya uk manga nakura' Yahudi
mahi' ma paghinangan. Magtiyaw sigam bang
maingga na iya.
12 Heka manga aa ma diyōm katipunan ian
maghigung-higung ma pasalan si Isa. Uk kase-
hean, “Aa hap si Isa.” Uk isab kasehean, “'Nsa',
sabab diyupang uk na manga aa.”
13 Suga' 'nsa' niya' makatawakkal missala ma
kahekahan ma pasal na sabab tāw sigam ma
manga nakura' sigam.
14 Song peen tōnga' paghinang, pahi' si Isa ni
langgal pagkulbanan bo' nagna' iya mandu'.
15 Inu-inu manga nakura' Yahudi ma pamandu'
na. Uk sigam, “Aa itu 'nsa' bayi makapagguru.
Minningga baha' pangalloan na pangatau na?”
16 Nambung si Isa ma sigam, uk na, “Pamandu'
ku itu 'nsa' min pangatau ku, suga' min Tuhan iya
mapaitu aku.
17 Bang niya' aa baya' ngahinang kabayaan
Tuhan, katauhan na du pamandu' ku itu bang
min Tuhan atawa min paghōna'-hōna' ku sadja.
18 Bang aa ganta' missala min hōna'-hōna'
na sadja, iya tuyu' na kabantugan ma baran
na. Suga' bang tuyu' na kabantugan ma bayi

manoho' iya, na, aa ian bōntōl asal maka 'nsa'
ngakkal.”
19 Halling le' si Isa ni manga nakura' ian, uk
na, “Bayi kaam kabuwanan sara' uk si Musa,
baha'? Suga' 'nsa' niya' min kaam minsan
dakayo' mōgbōgan sara' hi'. Angay kaam baya'
mapatay aku?”
20 Nambung kahekahan aa, uk sigam, “Kau iyu
siyōd uk sayitan! Sayi baya' mapatay kau?”
21 Uk sambung si Isa, “Min tadda du aku
bayi ngahinang hinang makainu-inu pasalta' ma
'llaw Sabtu', 'llaw paghali, bo' kainu-inuhan bi
kamemon.
22 Bayi kaam siyoho' uk si Musa subay mag-
islam manga anak bi lalla. (Bo' 'nsa' min si Musa
aturan itu suga' min ka'mbo'-mboan bi tagna'.)
Manjari bang taabut 'llaw pag-islam anak bi lalla,
minsan magsalta' maka 'llaw paghali pig-islam
du uk bi.
23 Kaam iyu, minsan ma 'llaw paghali, mag-
islam du kaam manga anak bi supaya 'nsa'
talanggal bi sara' si Musa. Na, angay kaam
hangkan ngandugal ma aku pagka pakowe' ku
saki aa ma 'llaw paghali isab?
24 Daa kaam magtuwi magpikil in aku aa laat
ma sawukat 'nsa' kaam kaamuhan hinang ku.
Gam peen pabōntōlan bi pamikil bi.”

Iya itu baha' si Almasi?

25 Manjari niya' manga aa Awrusalam mag-
bissala, uk sigam, “Iya na itu baha' aa peha uk
manga nakura' piyatay?

26 'Ndaun bi,” uk sigam. “Tiya' iya missala
ma kahekahan suga' 'nsa' iya siyagga' uk manga
nakura'. Katauhan sigam marayi', in iya bannal
si Almasi?
27 Suga' bang si Almasi takka paitu, 'nsa' du
kitauhan bang minningga iya. Parahal aa itu,
katauhan tabi kamemon bang minningga.”
28 Mandu' peen si Isa ma diyōm langgal pagkul-
banan, pitanōg suwara na, uk na, “Bannal kaam?
Katauhan bi aku baha'? Katauhan bi baha'
bang minningga aku? 'Nsa' aku bayi paitu min
kabayaan ku sadja. Siyoho' aku paitu uk Tuhan,
iya 'nsa' magputing. 'Nsa' iya katauhan bi,
29 suga' aku,” uk si Isa, “tau du aku ma iya
sabab minnihi' asal aku, maka iya iya bayi noho'
aku paitu.”
30 Manjari nulay sigam naggaw iya, suga' 'nsa'
niya' minsan makaantanan iya sabab 'nsa' le'
taabut waktu pamapatay iya.
31 Lipara heka aa may'an magkahagad ma si
Isa. Uk sigam, “Iya na itu Almasi sabab 'nsa' niya'
makahinang hinang kawasahan palabi le' heka
na min manga hinang si Isa itu.”

Manga jaga siyoho' naggaw si Isa

32 Manjari take uk manga Parisi bang ayi
pighigung-higung uk kahekahan aa ian ma
pasal si Isa, hangkan sigam maka manga imam
nakura' noho' manga jaga langgal pahi' naggaw
iya.
33 Missala si Isa ni manga aa magtipunan ian,
uk na, “'Nsa' na aku taggōl ma itu ma kaam. Song
na aku mowe' pahi' ni bayi noho' aku paitu.

34 Peha bi du aku, suga' 'nsa' aku tatawwa' bi
sabab 'nsa' kaam makaturul ni papahian ku ian.”
35 Manjari magbissala manga nakura' Yahudi,
uk sigam, “Paingga baha' aa itu hangkan iya 'nsa'
tatawwa' tabi? Pahi' iya baha' ni kalahatan Girik,
iya paglahatan bangsa tabi kasehean? Pahi' iya
baha' manduan manga bangsa Girik?
36 Uk na in kitabi meha iya, suga' 'nsa' kono' iya
tatawwa' tabi. Maka 'nsa' kita makaturul kono' ni
papahian na. Ayi hati na baha' iya uk na hi'?”

Pasal bohe' makallum

37 Manjari taabut peen 'llaw umbul satu ma
paghinang ian, iya 'llaw katangbusan na, nangge
si Isa missala. Pitanōg laa suwara na, uk na,
“Sasuku kaam toho' kallong bi, paitu kaam ni
aku bo' kaam painum ku.
38 Sasuku magkahagad ma aku, ‘niya' paluwas
min diyōm atay na sali' dalil bohe' patubud,
bohe' makallum’, sali' tasulat ian ma diyōm
kitab.”
39 Iya bohe' patubud pigbissala uk si Isa itu,
hati na Nyawa Tuhan iya song pamuwan ma
manga aa magkahagad ma iya. Suga' ma waktu
ian hi' in Nyawa Tuhan 'nsa' le' bayi tapamuwan
sabab 'nsa' le' taabut waktu pamehe si Isa uk
Tuhan.

Magsaddi pamikil manga aa

40 Makake peen manga aa ma bissala si Isa itu,
uk sigam kasehean, “Bannal ko' itu, iya na itu
nabi asal agaran kitabi.”
41 Uk kasehean, “Si Almasi iya.”

Suga' saddi halling kasehean. Uk sigam, “'Nsa'
Almasi, sabab Almasi 'nsa' min lahat Jalil.
42 Uk kitab in Almasi subay panubu' si Sultan
Daud, maka subay iyanak ma kalumaan Betle-
hem sabab iya na lahat si Sultan Daud.”
43 Jari magsaddi pamikil manga aa ma pasalan
si Isa.
44 Niya' sigam baya' naggaw si Isa, suga' 'nsa'
niya' minsan makaantan ma iya.

Manga nakura' Yahudi 'nsa' magkahagad

45 Sakali itu pabing na manga jaga bayi siyoho'
naggaw si Isa. Tīyaw sigam uk manga Parisi
maka manga imam nakura', uk na, “Angay iya
'nsa' tabo bi paitu?”
46 Nambung manga jaga hi', uk sigam, “'Nsa'
tōōd niya' aa bayi magpamandu' sali' pamandu'
aa ian.”
47 Uk manga Parisi, “Iya du kaam baha' taru-
pang uk na?
48 Niya' baha' ma kami nakura' atawa Parisi
magkahagad ma iya? Tantu 'nsa', minsan
dakayo'.
49 Iya sadja magkahagad manga aa mahadjana'
itu, aa awam ma pasal sara' si Musa. Hangkan
na sigam tawwa' mulka' Tuhan!”
50 Dakayo' Parisi ian si Nikudimus, iya bayi
pahi' ni si Isa magbissala maka iya ma waktu
sangōm hi'. Uk si Nikudimus itu ni kasehean na,
51 “Bang ma sara' tabi 'nsa' kita manjari
mabōtangan hukuman ma aa bang 'nsa' bayi
pigbissala dahu, supaya kitauhan bang ayi bayi
hinang na.”

52 Nambung sigam, uk na, “Oy! Kau isab min
Jalil baha'? Nganda' kau ma diyōm kitab. 'Nsa'
niya' nabi paluwas min lahat Jalil.”
[
53 Manjari manga aa ian magpowean
kamemon.

8

Pasal danda taabut maghinang laat

1 Suga' si Isa iya patukad pahi' ni Bud Kayu
Jaitun.
2 Pagdayi' 'llaw peen, pahi' iya pabing ni
langgal pagkulbanan. Magpatipun ni iya manga
aa heka bo' ningko' iya manduan sigam.
3 Manjari niya' dakayo' danda biyo ni iya uk
manga guru ma sara' agama maka uk manga
Parisi. Danda itu bayi taabut magjina. Pitampal
iya ma kahekahan aa ian kamemon.
4 Uk manga Parisi ni si Isa, “Tuwan guru,
danda itu bayi taabut magjina.
5 Na, bang ma sara' bayi imbanan kitabi uk
si Musa, iya hukuman ma danda salaitu subay
biyantung maka batu piyatay. Na, bang ma kau,
ayi uk nu?”
6 Salaihi' pamissala sigam panulay sigam ma
si Isa, kalu niya' sā' ma panambung na jari niya'
sababan panuntut sigam ma iya. Suga' patondok
sadja si Isa nulat ma kuwit tana' maka tong tudlu'
na.
7 Na sabu peen iya tiyaw uk sigam, patongas
iya bo' uk na ni sigam, “Sayi-sayi kaam 'nsa' taga
dusa, wajib iya parahu mantung danda itu maka
batu.”

8 Jari patondok iya pabing nulat isab ma kuwit
tana'.
9 Pagtake peen uk sigam halling si Isa itu,
magtuwi sigam pakallo' kamemon dangan maka
dangan, tiyagnaan min maas sampay ni kase-
hean. Hangkan du si Isa tamban may'an, maka
danda masi ma bayi pananggehan na.
10 Pagtongas si Isa pabing, uk na ni danda,
“Maingga na sigam, Inda'? 'Nsa' niya'
mabōtangan kau hukuman?”
11 “'Nsa' niya', Tuwan,” uk sambung danda.
“Na,” uk si Isa, “minsan aku, 'nsa' du aku
mabōtangan kau hukuman piyatay. Mowe' na
kau pahi' suga' daa kau ngandusa pabing.”]

Si Isa iya muwan sawa ma diyōm pikilan manusiya'

12 Puwas na hi' missala si Isa ma manga Parisi
pabing, uk na, “Aku itu sawa pamasawa diyōm
pikilan manusiya'. Sasuku me' ma aku, 'nsa'
tōōd mangngan ma diyōm kalindōman sabab
niya' ma diyōm pikilan na sawa iya makallum
manusiya'.”
13 Uk manga Parisi ni si Isa, “Kau iyu naksian
di nu na. 'Nsa' tahagad saksi' nu bang kau sadja
naksian di nu.”
14 Nambung si Isa, uk na, “Minsan aku naksian
di ku, mattan asal panaksi' ku sabab katauhan
ku du bang minningga aku, maka bang paingga
papihian ku. Suga' kaam iyu, 'nsa' katauhan bi
bang minningga aku atawa bang paingga aku.
15 Kaam iyu bang niya' hukum bi, atu-
ran manusiya' iya pamean bi. Aku itu 'nsa'
ngahukum aa.

16 Suga' bang aku sawupama ngahukum,
bōnṭōl du hukuman ku sabab 'nsa' aku didi
ku iya ngahukum. Duwangan kami ngahukum
sabab bine' aku uk 'Mma' ku, iya bayi mapaitu
aku.
17 Tasulat ma diyōm sara' bi," uk si Isa, "bang
duwangan iya naksi' bo' mag-uyun panaksi'
sigam, magtawwa' na.
18 Jari bannal bissala ku sabab duwa saksi' ku
mag-uyun. Naksian aku di ku, maka 'Mma' ku,
iya bayi mapaitu aku, naksian aku du isab."
19 Tīyaw si Isa uk manga Parisi, uk sigam,
"Maingga 'mma' nu?"
Uk sambung si Isa, "'Nsa' katauhan bi 'Mma'
ku, maka aku isab 'nsa' katauhan bi. Sabab
bang bayi aku katauhan bi, iya du 'Mma' ku bayi
katauhan bi isab."
20 Bissala itu uk si Isa sabu na magpandu'
ma diyōm langgal pagkulbanan, ma tōngōd
manga tuung pangahugan sarakka. Suga' 'nsa'
niya' kasaggaw iya sabab 'nsa' le' taabut waktu
panganggantа' Tuhan ma iya.

'Nsa' kaam makapahi' ni papahian ku

21 Manjari itu biyayikan uk Isa bayi pamissala
na ma manga aa ian, uk na, "Song na aku
pakallo'. Peha bi du aku suga' 'nsa' aku tatawwa'
bi. Matay sadja kaam mo dusa bi. 'Nsa' du kaam
makapahi' ni papahian ku."
22 Hangkan magtiyaw-tiyaw manga nakura'
Yahudi, uk sigam, "Mapatay iya di na baha',
iya hangkan uk na in kita 'nsa' makapahi' ni
papahian na?"

23 Missala le' si Isa, uk na, “Kaam iyu porol asal
ma babaw dunya itu. Bo' aku itu, sulga' iya lahat
ku. Kajarihan bi asal min dunya, bo' kajarihan
ku 'nsa'.
24 Hangkan kaam baan ku, in kaam matay
sadja mo dusa bi. Sabab bang 'nsa' pagkahagad
bi bayi halling ku ma pasal baran ku bang sayi
aku, tantu kaam matay mo dusa bi.”

25 “Sayi kau tōōd?” uk tiyaw sigam.

Nambung si Isa, uk na, “Sali' bayi pama' ku ma
kaam sataggōl min katagna'.
26 Maka heka le' halling ku ma pasal kahalan
bi. Heka le' isab dusa bi pamabōtangan ku
hukuman. Lipara bannal sadja iya bayi mapaitu
aku. Jari ayi-ayi take ku min iya, iya hi' sadja
pama' ku ma manga manusiya' ma dunya itu.”

27 Suga' 'nsa' tahati uk sigam in 'Mma' na Tuhan
iya pigbissala itu uk si Isa.
28 Hangkan uk na ni sigam, “Bang aku, Anak
Manusiya', taangkat bi na ni diyata' hag, minnihi'
katauhan bi in aku baran ku iya pigbissala uk
ku. Katauhan bi isab 'nsa' niya' tahinang ku
bang min baran-baran ku sadja. Maka ayi-ayi
bayi pima' ma aku uk 'Mma' ku, iya hi' sadja
pamandu' ku.
29 Taptap nabang ma aku iya bayi mapaitu aku.
'Nsa' du aku pisaran uk na, sabab hinang ku
sadja ayi-ayi makasulut iya.”

30 Pagtake manga aa ian ma pamissala si Isa,
heka sigam mangandōl ma iya.

Manga aa banyaga' maka aa 'nsa' banyaga'

31 Jari itu halling si Isa ni manga Yahudi
magkahagad ma iya. “Bang kaam tuyu' me' ma
pandu' ku,” uk na, “mulid ku na kaam sabannal-
bannal.
32 Makatau du kaam bang ingga iya kasa-
bannalan min Tuhan, jari kasabannalan itu iya
muwas kaam min pagbanyagaan.”
33 Nambung sigam, uk na, “Oy! Kami itu
panubu' si Ibrahim. 'Nsa' du kami bayi ta-
banyaga' uk sayi-sayi. Angay kau maghalling in
kami papuwas du min pagbanyagaan?”
34 Uk sambung si Isa, “Bannal iya pama' ku
itu ma kaam, sasuku magdusa biyanyaga' du uk
baya' sigam magdusa.
35 Banyaga' itu 'nsa' kakkal ma ōkōman aa
dapu. Iya kakkal may'an anak na lahasiya'.
36 Hangkan bang Anak Tuhan iya mahawulaya
kaam min pagbanyagaan, tantu du kaam hawu-
laya.
37 Katauhan ku, panubu' kaam asal si Ibrahim.
Suga' baya' kaam mapatay aku sabab 'nsa' tatay-
ima' bi pandu' ku.
38 Iya pamandu' ku ma kaam itu bayi pamatau
aku uk 'Mma' ku. Suga' kaam iyu, hinang uk bi
manga hinang bayi pamatau ma kaam uk 'mma'
bi.”
39 Uk manga Yahudi, “Si Ibrahim iya
pag'mmaan kami.”
Uk si Isa, “Bang bayi kaam sabannal manga
panubu' si Ibrahim, bayi du tasingōd bi si
Ibrahim maghinang manga hinang na.
40 Suga' kaam iyu baya' mapatay aku ma
sawukat pama' ku ma kaam pasal kasabannalan

bayi take ku min Tuhan. 'Nsa' si Ibrahim bayi makahinang salaihi'.
41 Iya hinang bi na peen manga hinang 'mma' bi!" Magtuwi nambung manga aa ian, uk sigam,
"Hangkan du Tuhan dakayo'-kayo' iya pag'mmaan kami. Maka kami itu manga anak na bannal."
42 Uk si Isa, "Bang bayi Tuhan sabannal pag'mmaan bi, bayi du kaam lasahan aku sabab min Tuhan aku hangkan na aku ma itu. 'Nsa' aku bayi paitu min pagnahu'-nahu' ku, suga' pipaitu aku uk Tuhan.
43 Angay 'nsa' tahati bi bissala ku? Iya hangkan 'nsa' tahati bi sabab 'nsa' kaam makatatas pake ma lapal pamandu' ku."
44 Uk si Isa le' ni sigam, "Kaam iyu, nakura' sayitan iya pag'mmaan bi, maka baya' kaam subay me' ma kabayaan 'mma' bi. Pamapatay asal iya min katagna'. 'Nsa' iya bayi me' ma kasabannalan sabab 'nsa' niya' bannal ma diyōm kajarihan na. Kabiyaksahan na magputing hangkan iya magputing na peen. Putingan tōōd iya maka poonan iya kaputingan kamemon.
45 Suga' aku," uk si Isa, "bannal sadja manga halling ku, iya poon kaam 'nsa' magkahagad ma aku.
46 'Nsa' niya' ma kaam makatongan aku dusa. Bannal sadja halling ku. Jari angay aku 'nsa' pagkahagad bi?
47 Bang aa ganta' suku' Tuhan, me' du iya ma pandu' Tuhan. Suga' kaam iyu 'nsa' suku' Tuhan, hangkan kaam 'nsa' baya' me'."

Si Isa maka si Ibrahim

48 Sakali siyambungan si Isa uk manga nakura'
Yahudi hi', uk sigam, “Tawwa' iya bayi uk kami in
kau 'nsa' Yahudi. Aa Samariya kau, maka siyōran
kau uk sayitan!”

49 Uk si Isa, “'Nsa' aku siyōd uk sayitan. Aku
itu, magpamehe sadja 'Mma' ku, suga' kaam iyu
ngahalipulu sadja ma aku.
50 'Nsa' aku meha kapamehehan ku. Niya'
saddi meha bo' iya ian tau ngahukum ma
manusiya' kamemon.
51 Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sasuku
me' ma pamandu' ku 'nsa' tōōd matay saumul-
umul.”
52 “Na,” uk sigam, “manantuhi kami tōōd in
kau siyōd uk sayitan! Minsan si 'Mbo' Ibrahim
maka kanabi-nabihan kamemon, bayi du mag-
patayan. Bo' uk nu 'nsa' magkamatay saumul-
umul sasuku me' ma pamandu' nu.
53 Angay, palabi baha' kawasa nu min kawasa
ka'mbo'-mboan kami si Ibrahim? Minsan si
'Mbo' Ibrahim, minsan manga kanabi-nabihan
kamemon, bayi du sigam matay. Sayi kau baha'
hangkan kau magnahu'-nahu' salaiyu?”

54 Nambung isab si Isa, uk na, “Bang aku
sawupama magpamehe di ku, 'nsa' niya' kapusan
na. Suga' 'Mma' ku iya magpamehe aku, iya uk
bi in iya pagtuhanan bi.
55 'Nsa' minsan katauhan bi Tuhan. Suga' aku
iya tauhan iya. Bang sawupama uk ku in aku
'nsa' katauhan Tuhan, na, putingan du aku sali'
kaam. Lipara katauhan ku asal Tuhan, maka be'
ku manga panohoan na.

56 Ka'mbo'-mboan bi si Ibrahim ian, bayi
kiyōgan pagka katauhan na niya' waktu ma
sosongun kapanganda' na ma aku paitu ni
dunya. Manjari pag'nda' na ma kapaitu ku landu'
na iya kiyōgan."
57 Nambung sigam ma si Isa, uk sigam,
"Salaingga kapag'nda' nu maka si Ibrahim? 'Nsa'
le' minsan limampu' tahun umul nu."
58 Uk si Isa le' ni sigam, "Bannal iya pama' ku
itu ma kaam, ma 'nsa' le' si Ibrahim bayi iyanak,
asal na aku."
59 Manjari manga Yahudi ian ngallo' batu
pamantung sigam ma si Isa, lipara palimbu iya
bo' paluwas iya min langgal pagkulbanan hi'.

9

Si Isa makowe' aa buta asal min pag-anak na

1 Makalangngan peen si Isa ma palangnganan
na, niya' dakayo' lalla tanda' na, aa buta asal min
pag-anak na.
2 Tīyaw si Isa uk manga mulid na, uk sigam,
"Tuwan guru, angay aa itu buta? Min dusa na
atawa min dusa ina'-mma' na?"
3 Uk sambung si Isa, "Iya kabuta na itu 'nsa' ma
sabab dusa na atawa dusa maas na. Iya hangkan
iya buta, supaya iya pamanda' kawasa Tuhan
bang ganta' makanda' na.
4 Sataggōl niya' 'llaw, subay hinang ta manga
hinang Tuhan iya bayi mapaitu aku," uk si Isa.
"Pagtaabut sangōm na, 'nsa' na niya' makapaghi-
nang.
5 Sataggōl ku ma itu ma dunya muwan du aku
kasawahan ma pikilan manusiya'."

6 Puwas peen itu halling uk si Isa, ngalura'
iya ni tana'. Pipaglamugay lura' na maka tana'
hinang pesak, bo' peesan uk na ni mata aa buta
ian.
7 Uk si Isa ni aa hi', “Pahi' kau ni danaw
Silowam nguwaup.” (Silowam itu niya' maana
na, hati na “piyabo”). Manjari pahi' na lalla buta
nguwaup. Pagbing na minnihi' makanda' na iya.
8 Tanda' iya uk manga sehe' na dalungan
sampay manga aa bayi makanda' iya ngamu'
sarakka. Uk sigam, “Iya na itu baha' aa bayi
ningko' ngamu' sarakka hi'?”
9 Uk kasehean, “Aho', iya na ko'.”
Uk kasehean isab, “'Nsa'. Iya ngandagbōs sadja
maka aa buta hi'.”
Suga' baran aa buta halling na, uk na, “Aku na
ko' itu.”
10 “Salaingga na hangkan kau makakanda'?”
uk tiyaw sigam.
11 Nambung iya, uk na, “Aa iyōnan si Isa bayi
ngahinang pesak bo' peesan uk na ni mata ku.
Puwas na hi' siyoho' aku pahi' ni danaw Silowam
nguwaup. Na, pahi' na aku. Makakuwaup peen
aku, magtuwi na aku makanda'.”
12 “Maingga na aa ian?” uk sigam.
Uk sambung na, “'Nsa' katauhan ku.”

Tiyaw uk manga Parisi bang salaingga kakanda' aa buta

13 Sakali lalla bayi buta hi' biyo uk manga aa
ni manga Parisi.
14 Iya 'llaw kapangahinang pesak uk si Isa
maka kapakowe' na mata aa buta hi', 'llaw
Sabtu', 'llaw paghali ni Tuhan.

15 Manjari tiyaw aa hi' uk manga Parisi bang
salaingga kapanganda' na. Uk na ma sigam,
“Bayi iya mabōtang pesak ni mata ku. Puwas
na hi' nguwaup aku. Pagkuwaup ku itu magtuwi
aku makanda' na.”
16 Uk manga Parisi kasehean, “Aa ian 'nsa'
min Tuhan, sabab talanggal na sara' pasal 'llaw
paghali pagka salaihi' hinang na.”
Suga' uk kasehean, “Bang aa dusahan, 'nsa'
tahinang na sali' manga hinang makainu-inu
itu.” Manjari magsaddi-saddi pikilan sigam.
17 Hangkan aa bayi buta ian tīyaw pabing uk
sigam, uk na, “Iya halling nu, in mata nu bayi
kaulian uk aa ian. Sayi iya, bang ma bistahan
nu?”
Uk aa bayi buta hi', “Bang ma aku, in iya
dakayo' nabi.”
18 Suga' manga nakura' Yahudi ian 'nsa' ngaha-
gad in aa ian bayi buta asal dahu suga' makanda'
na. Hangkan linganan uk sigam ina'-mma' na bo'
tīyaw.
19 Uk manga nakura' ian ni sigam, “Aa itu,
anak bi baha'? Bannal na, bayi buta iya asal min
kapag-anak ma iya? Salaingga kakanda' na itu?”
20 Uk manga maas na, “Aho', anak kami ko' itu.
Maka bannal isab, buta iya asal min kapag-anak
na.
21 Suga' 'nsa' katauhan kami bang salaingga
bayi kakanda' na itu atawa bang sayi bayi
makapakowe' mata na. Tīyawun bi iya. Sangpōt
iya, tau du iya nambung.”
22 Salaihi' panambung manga maas lalla hi'
sabab tiyāw sigam ma manga nakura' Yahudi.

Sabab bayi na maggara' manga nakura' bang
niya' aa magsabannal ma si Isa, in iya Almasi
min Tuhan, aa ian 'nsa' pisōd ni diyōm langgal.
23 Hangkan uk maas na, “Tīyawun bi iya,
sangpōt na iya.”

24 Jari itu aa bayi buta hi' linganan pabayik uk
manga nakura' Yahudi. Uk sigam ni iya, “Pasapa-
han ta kau, saksi' kitabi Tuhan. Katauhan kami
in aa bayi makowe' kau ian, dusahan asal.”

25 Nambung aa itu, uk na, “'Nsa' katauhan
ku bang taga dusa iya atawa 'nsa'. Suga' iya
katauhan ku itu, bayi aku buta bo' makanda' na
aku.”
26 Tīyaw iya pabayik uk sigam, uk na, “Ayi bayi
hinang na ni kau? Salaingga uk na makowe'
mata nu?”
27 Nambung iya, uk na, “Bayi na kaam baan
ku suga' 'nsa' take bi. Angay kaam baya' pake
pabing? Baya' kaam baha' magguru ma iya?”

28 Pihallingan iya laat uk manga nakura' ian,
uk sigam, “Kau mulid na. Kami itu mulid si
Musa.
29 Katauhan kami in si Musa bayi kapalmanan
uk Tuhan. Suga' aa ian hi', 'nsa' minsan katauhan
kami bang bayi minningga iya.”

30 Nambung aa bayi buta, uk na, “Inu-inu aku
ma kaam. 'Nsa' iya katauhan bi bang minningga,
suga' makapakowe' iya ma mata ku.
31 Katauhan tabi in Tuhan 'nsa' ngasip ma
aa dusahan. Iya iyasip uk Tuhan bang aa
magpamehehan iya maka maghinang kabayaan
na.

32 Sataggōl min katagna' dunya, iyamboho' kita
makake niya' makapakowe' aa bang bayi buta
min kapag-anak na.
33 Bang aa ian 'nsa' min Tuhan, tantu iya 'nsa'
makahinang manga hinang salaitu."
34 Pihallingan iya uk sigam, uk na, "Angay?
Dusahan kau min kapag-anak nu sampay ni
kamehe nu, bo' panduan nu kami baha'?" Jari
piluwas iya min diyōm langgal uk manga nakura'
ian. 'Nsa' na pisōd pabayik.

Manusiya' sali' hantang buta bang takdil ni kasabannalan

35 Take peen uk si Isa pasal aa bayi buta ian
piluwas min diyōm langgal, magtuwi pahi' si
Isa meha iya. Tatawwa' peen, uk si Isa ni iya,
"Magkahagad kau baha' ma aa iyōnan Anak
Manusiya'?"
36 Nambung aa itu, uk na, "Sayi iya, Tuwan?
Bain aku supaya aku magkahagad ma iya."
37 Uk si Isa ma iya, "Tanda' nu na iya, maka
tiya' na iya magbissala ma kau buttihi'."
38 Magtuwi pasujud aa itu ma dahuhan si Isa,
bo' uk na, "Tuwan Panghu', magkahagad aku ma
kau."
39 Uk si Isa, "Hangkan aku paitu ni dunya,
supaya papagsaddi ku manga manusiya'. Jari
sasuku aa bayi buta makanda' du, maka sasuku
bayi makanda' buta du."
40 Take peen halling si Isa itu uk manga Parisi
kasehean bayi may'an, tiyaw sigam ma iya. Uk
sigam, "Kami baha' pahallingan nu sali' hantang
buta?"

41 Nambung si Isa, uk na, “Bang kaam buta,
hati na bang kaam awam pasal kabayaan Tuhan,
'nsa' du kaam taga dusa. Lipara, pagka uk bi in
kaam makanda' du, na, taga dusa le' kaam sabab
'nsa' be' bi kabayaan Tuhan.”

10

Dalilan pasal aa mag-iipat manga bili-bili

1 Manjari magparalilan si Isa, uk na, “Bannal
pama' ku itu ma kaam, bang niya' aa pasōd ni
diyōm kuralan bili-bili, bo' 'nsa' palabay min
lawang suga' pasōd min palabayan saddi, aa ian
panangkaw maka pangalangpas.
2 Suga' bang aa pasōd min lawang, iya na ian
aa mag-iipat bili-bili.
3 Iyukaban du iya uk tunggu' lawang. Paglin-
gan na ōn manga bili-bili na magkaniya-kaniya,
takila suwara na uk sigam bo' bo na sigam
paluwas min diyōm kural.
4 Makaluwas peen, parahu iya bo' paturul
manga bili-bili min damuwihan na sabab maka-
panhid suwara na.
5 Bang aa saddi, 'nsa' du tiyurul uk manga bili-
bili suga' lahi sadja sigam sabab 'nsa' tapanhid
suwara na uk sigam.”
6 Kissa itu bayi pamaralil uk si Isa ma manga
aa ian suga' 'nsa' tahati uk sigam.

Hap tōōd uk si Isa mag-iipat manga aa na

7 Hangkan na halling si Isa ma sigam pabayik,
uk na, “Bannal iya pama' ku itu ma kaam, aku
itu ibarat lawang palabayan manga bili-bili.

8 Manga aa bayi paitu dahu min aku sali' aa
nangkaw, aa ngalangpas. Suga' 'nsa' sigam taasip
uk manga aa suku' ku.
9 Aku itu ibarat lawang," uk si Isa. "Sayi-
sayi pasōd labay min aku, lappasan du iya.
Hawulaya du iya magsōd-luwas bo' makatawwa'
iya kalluman.
10 Bang aa ngalangpas, 'nsa' niya' gawi na
paitu saddi min nangkaw maka mapatay maka
makaat. Suga' bang aku, iya gawi ku paitu
muwan kallum ma manusiya', kallum landu'
hap.
11 "Aku itu," uk si Isa, "sali' dalil aa dapu bili-
bili bang hap bidda' pangipat na ma manga bili-
bili na. Aa ian maglilla' matay ma sabab manga
bili-bili na.
12 Suga' bang aa giyadjihan nunggu' ma 'nsa'
iya dapu bili-bili, maka 'nsa' 'ntan na ngi-
pat. Hangkan bang niya' tanda' na ero' tawun
pasikōt, magtuwi labbahan na manga bili-bili bo'
lahi iya minnihi'. Manjari bili-bili ian niya' na
kasehean keket, niya' na kasehean lahi.
13 Iya hangkan aa itu lahi sabab giyadjihan
sadja iya. 'Nsa' niya' lasa na ma manga bili-bili.
14-15 Aku itu," uk si Isa, "sali' dalil aa taga bili-
bili, hap pangipat na ma manga bili-bili na. Kami
maka 'Mma' ku mag-intau tōōd. Damikkiyan na
aku maka manga aa suku' ku, tau aku ma sigam
maka tau sigam ma aku. Maglilla' aku matay ma
sabab sigam.
16 Niya' le' manga aa suku' ku saddi minnitu.
Ibarat sigam bili-bili ma kuralan saddi. Iya du
sigam subay bo ku. Ngasip du sigam ma suwara

ku bo' pagdakayo' ku sigam, manjari dakayo' du
aa mag-iipat sigam kamemon.
17 “Kilasahan aku uk 'Mma' ku Tuhan sabab
maglilla' aku matay supaya aku pikallum pabing.
18 'Nsa' niya' taga kapatut mapatay aku, sabab
aku iya magkabayaan bang aku matay atawa
'nsa'. Aku iya taga kapatut maglilla' kallum-
baran ku, maka aku iya taga kapatut makallum
baran ku pabing. Panohoan 'Mma' ku ko' itu ma
aku.”
19 Makake peen manga aa ma pamissala si Isa
ian, magtuwi sigam bahagi' duwa pabayik.
20 Heka sigam ngupama, uk na, “Aa itu siyōd
uk sayitan! Belaw! Angay iya pake bi?”
21 Suga' uk kasehean, “Bang aa siyōran sayitan
'nsa' iya makabissala sali' pamissala na itu. Maka
bang sayitan, 'nsa' tapakanda' na aa buta.”

Siyuwalak si Isa uk manga Yahudi

22 Manjari pangahaggut na ma timpu ian,
maka taabut na waktu paghinang manga Yahudi
mahi' ma Awrusalam, iya hinang iyōnan hinang
Pagsutsi langgal pagkulbanan.
23 Si Isa hi' ma diyōm langgal maglangngan-
langngan ma iyōnan Sawurung Sulayman.
24 Jari magtipunan manga aa pahi' ni katilibut
si Isa. Uk sigam ni iya, “Taggōl le' kau baha'
mahati kami bang sayi kau? Bang kau sabannal
Almasi, iya tapene' uk Tuhan magparinta ma
kami, subay kami baan nu pahantap-hantap.”
25 Nambung si Isa, uk na, “Bayi na kaam baan
ku suga' 'nsa' aku bayi pagkahagad bi. Manga

hinang ku iya tahinang sabab kawasa min 'Mma'
ku, ian hi' matauhan kaam bang sayi aku.
26 Suga' 'nsa' aku kahagad bi sabab kaam iyu
'nsa' manga bili-bili ku, 'nsa' kaam aa suku' ku.
27 Manga bili-bili ku ngasip du ma suwara ku.
Katauhan ku sigam maka paturul du sigam ma
aku.
28 Buwanan ku sigam kallum kakkal ni
kasaumulan. 'Nsa' tōōd sigam butas min Tuhan
minsan umay-umay, maka 'nsa' niya' makaragtu'
sigam min kōmkōman ku.
29 Bayi sigam pisukuan aku uk 'Mma' ku,
maka kawasa iya min kamemon. 'Nsa' niya'
makaragtu' manga aa suku' ku min kōmkōman
na.
30 Aku maka 'Mma' ku dakayo' du.”

31 Pagtake manga aa ma halling si Isa hi',
muwa' sigam batu pabing pamantung sigam ma
si Isa.
32 Uk na ni sigam, “Heka hinang hap bayi pan-
daan ku ni kaam, manga hinang bayi pamahi-
nang aku uk 'Mma' ku Tuhan. Hinang ingga
iya kabansihan bi ma manga hinang ku ian, iya
hangkan kaam maggara' mantung aku?”

33 Uk sambung manga aa ian, “'Nsa' ma sabab
hinang nu hap iya hangkan kami maggara'
mantung kau, suga' ma sabab halling nu pangkal
tudju ni Tuhan. Manusiya' sadja kau, bo' peen
maglaku-laku kau. Uk nu Tuhan kau.”

34 Uk si Isa ni sigam, “Na, bayi tasulat ma
diyōm kitab sara' bi iya pamissala Tuhan ni
manga manusiya'. Uk na, ‘Kaam iyu manga
tuhan.’

35 Na, katauhan tabi in kamemon tasulat ma
diyōm kitab 'nsa' tōōd pinda saumul-umul. Na
bang Tuhan ngōn tuhan ma manga aa bayi
pamuwanan na lapal na,
36 iya le' na aku patut iyōnan Anak Tuhan.
Sabab aku itu, bayi tapene' uk Tuhan maka
pipaitu aku uk na ni dunya. Jari angay uk bi in
aku halling pangkal tudju ni Tuhan pagka uk ku
in aku Anak Tuhan?
37 Bang aku sawupama 'nsa' ngahinang manga
hinang kabayaan 'Mma' ku, daa aku pagkaha-
garun bi.
38 Suga' bang tahinang ku du manga hinang
ian, minsan 'nsa' kahagad bi halling ku, bang
peen kahagad bi sadja manga hinang ku. Sabab
minnihi' katauhan bi tōōd maka tahati bi in
'Mma' ku maka aku dakayo' du."
39 Magtuwi sigam nulay pabayik naggaw si Isa,
suga' papuwas iya min pangantanan sigam.
40 Puwas na hi' pabing si Isa pahi' ni dambiya'
sapa' Jordan, ni bayi pagpandihan manga aa uk
si Yahiya. Pabōtang si Isa may'an manga pilam
bahangi.
41 Jari heka aa pahi' ni iya. Uk halling
sigam, "Si Yahiya 'nsa' bayi makahinang manga
paltandaan kainu-inuhan aa, suga' bannal sadja
kamemon bayi halling na pasal si Isa."
42 Bo' heka aa mahi' mangandōl ma si Isa.

11

Kamatay si Lasarus

1 Manjari itu niya' ian dakayo' lalla iyōnan
si Lasarus tawwa' saki. Pabōtangan na ma

kalumaan Betani. Ian isab ma Betani duwangan
danakan na danda, si Mariyam maka si Marta.
2 Si Mariyam itu numpahan du 'nsallan pa-
hamut ni nayi' si Panghu' Isa maka napuhan
nayi' na maka buun na. Na, pagka saki si Lasarus
danakan sigam,
3 niya' lapal pabo sigam tudju ni si Isa, uk na,
“Tuwan, saki bagay nu iya kalasahan nu.”

4 Pagtake peen lapal itu uk si Isa, uk na,
“Iya kamaujuran na saki si Lasarus ian 'nsa' du
kamatay, suga' sanglit tudju ni Tuhan, supaya
siyanglitan isab Anak Tuhan.”

5 Na, lasa asal si Isa ma tallungan magdanakan
ian, di si Marta maka si Mariyam maka si
Lasarus hi'.
6 Suga' pagkatau na in si Lasarus hi' saki, nga-
gad le' iya duwangallaw mahi' ma pabōtangan
na.
7 Puwas peen duwangallaw hi', uk si Isa ni
manga mulid na, “Sung kitabi pabing pahi' ni
lahat Yahudiya.”

8 Uk manga mulid na ni iya, “Tuwan Guru,
bahu kau arak bayi pigbantung maka batu uk
manga Yahudi bahasa kau piyatay. Bo' mag-
bamba kau pabing pahi'?”

9 Nambung si Isa magparalilan, uk na, “Daa
kaam susa. Niya' sangpu' maka duwan jam
sawa ma diyōm dangallaw. Bang kita ganta'
mangngan ma waktu 'llaw 'nsa' du makarugtul
nayi' ta sabab sawa asal dunya.
10 Suga' bang kita mangngan waktu sangōm
makarugtul sadja sabab ma diyōm kita lindōm.”

11 Ubus peen halling si Isa itu, uk na ni manga
mulid na, “Si Lasarus bagay tabi ian hi' tatuwi.
Suga' pahi' du aku mati' iya.”
12 Uk manga mulid na ni iya, “Tuwan, pakowe'
du iya bang tuwi sadja.”
13 Iya pighalling uk si Isa, hati na matay na si
Lasarus, suga' bang ma pangannal manga mulid
na tuwi iya sadja pighalling uk na.
14 Hangkan pipasti' uk si Isa halling na, uk na,
“Matay na si Lasarus.
15 Hap na aku 'nsa' makamahi' ma Betani ma
waktu kasaki si Lasarus, sabab tantu du kaam
mangandōl ma aku bang tanda' bi iya hinang ku
ma iya. Sung kitabi pahi' ni iya.”
16 Manjari si Tomas, iya diyanglay si Kambal,
halling ni manga pagkahi na mulid si Isa. Uk
na, “Sung kitabi. Parōngan kitabi kamemon
ma guru bo' kitabi paunung ma iya sampay ni
kamatay.”

Si Isa magpakallum manga aa magpatayan, maka poonan kallum iya

17 Takka peen di si Isa ni Betani, biyaan iya
'mpat 'llaw na bayi pangubul si Lasarus.
18 Betani itu asal sikōt ni Awrusalam, manga
dabatu lawak na,
19 jari heka manga aa min lahat Yahudiya
maglurukan pahi' ni si Mariyam maka ni si
Marta pasal kamatay danakan sigam lalla.
20 Manjari itu, take peen uk si Marta pasal si Isa
iyu na, pahi' iya nampang. Si Mariyam tamban
sadja ma diyōm luma'.

21 Magtawwa' peen si Marta maka si Isa, uk na
ni si Isa, “Tuwan Panghu', bang bayi kau maitu
'nsa' du bayi matay danakan ku!
22 Suga' katauhan ku, minsan ma buttihi',
diyulan du kau uk Tuhan ma ayi-ayi amu' nu.”
23 Uk si Isa ni iya, “'Llum du danakan nu
pabing.”
24 Uk si Marta, “Aho' Tuwan, katauhan ku du.
Papunduk du iya ni kallum ma 'llaw katapusan.”
25 Uk si Isa ni iya, “Aku iya magpakallum
manga aa magpatayan, maka aku iya poonan
kallum. Sayi-sayi mangandōl ma aku 'llum du
iya minsan iya matay na.
26 Sasuku isab 'llum bo' mangandōl ma aku,
'nsa' magkamatay ni kasaumulan.” Manjari
tiyaw si Isa ni si Marta, uk na, “Magkahagad kau
baha'?”
27 “Aho', Panghu' ku,” uk si Marta, “magkaha-
gad na aku in kau Almasi, Anak Tuhan. Kau
iya aa dakayo'-kayo' iya agaran kami paitu ni
dunya.”

Magdukka' si Isa

28 Ubus peen halling si Marta itu, pahi' iya
ngalinganan danakan na si Mariyam bo' iyampa
higung-higung na, uk na, “Tiya' na guru meha
kau.”
29 Pagtake itu uk si Mariyam, patulahad iya
min paningkoan na bo' ōs-ōs na pahi' ni si Isa.
30 Bo' si Isa iya 'nsa' le' makasampay pahi'
ni kalumaan suga' ian iya masi le' ma bayi
pasampangan si Marta ma iya.

31 Manga aa ma luma' ian, iya bayi paluruk
ni si Mariyam, pag'nda' sigam ma iya patulahad
maka paluwas magdayi'-dayi' magtuwi du sigam
paturul. Kamaatay sigam in si Mariyam pahi' ni
kubul magdukka' ma hi'.
32 Suga' si Isa iya papahian na. Pag'nda' na ma
si Isa pasujud iya ni dahuhan nayi' na, maka uk
na, “Panghu' ku, bang kau bayi maitu, 'nsa' du
bayi matay danakan ku.”
33 Makanda' peen si Isa ma si Mariyam mag-
dukka', sampay manga sehe' na Yahudi me'-
me' isab magkarukkaan, magtuwi iya ngandu'-
ngandu' maka hansul diyōm atay na.
34 “Maingga,” uk na, “bayi pangubulan bi iya?”
Uk sigam, “Tuwan, paitu kau, 'ndaun.”
35 Manjari nangis si Isa.
36 Halling manga aa hi', “'Ndaun bi ba kamehe
lasa na ma si Lasarus.”
37 Suga' uk kasehean, “Si Isa itu bayi maka-
pakanda' manga aa buta. Angay 'nsa' tatabang
na si Lasarus bo' 'nsa' matay?”

Si Lasarus pikallum pabing

38 Na, magdukka' pabing si Isa ngandu'-
ngandu' salta' iya pahi' ni kubul. Kubul ian ma
diyōm longab maka niya' batu panambōl lowang
na.
39 Pagtakka sigam ni kubul uk si Isa, “Kalloun
bi batu iyu.”
Magtuwi missala si Marta, iya danakan aa
mamatay hi'. Uk na ni si Isa, “Bawu na iya,
Tuwan, sabab kampat na 'llaw itu.”

40 Uk si Isa ma iya, “Bayi na kau baan ku, bang
peen kau magkahagad makanda' du kau kawasa
Tuhan paluwas.”
41 Sakali killoan uk sigam batu panambōl
lowang kubul. Si Isa iya pahangad namba-
hayang. “O 'Mma',” uk na, “magsukul aku sabab
ngasip du kau ma aku.
42 Katauhan ku in kau pake na peen ma
aku, suga' paluwas ku bissala ku itu ma sabab
manga aa itu supaya sigam ngahagad in kau bayi
mapaitu aku.”
43 Pag-ubus bissala na itu ngalingan iya
patanōg, uk na. “Lasarus! Paluwas kau paitu.”
44 Magtuwi paluwas aa bayi mamatay. Masi
saput na ma nayi'-tangan na maka masi turung
muka na. Uk si Isa ni sigam, “Kalloun bi saput
na iyu, bo' pasarin bi iya mangnganan di na.”

Manga nakura' mag-isun pangalaat si Isa

45 Heka manga aa, iya pay'an ngaluruk ni si
Mariyam, bayi makanda' hinang si Isa itu bo'
magkahagad na sigam ma iya.
46 Suga' niya' sigam kasehean pahi' ni manga
Parisi ma'-ma' pasal bayi hinang si Isa.
47 Hangkan na manga Parisi maka manga
imam nakura' mapagtipun magtuwi manga pal-
himpunan maas supaya mag-isun. Uk sigam,
“Ayi baha' tahinang kitabi ni aa itu? Heka na
tahinang na manga paltandaan kainu-inuhan aa.
48 Bang iya pasaran tabi,” uk sigam, “magka-
hagad du manga aa kamemon ma iya. Bo'
paitu manga nakura' Roma magkaat bangsa tabi
sampay langgal tabi.”

49 Niya' dakayo' nambung, ōn na si Kayapas.
Imam nakura' iya ma tahun ian hi'. Uk si
Kayapas itu, “Kaam iyu, 'nsa' niya' panghati bi.
50 Kannalun bi itu hi': padpad magmula kat-
ibuukan bangsa tabi kamemon, hap le' bang
dakayo' aa sadja matay ganti' tabi kamemon.”
51 Iya halling itu uk si Kayapas 'nsa' min
baran-baran na. Suga' hangkan salaihi' halling
na sabab imam nakura' iya ma bayi tahun hi'.
Hangkan tapaghalling uk na in si Isa subay
piyatay ganti' bangsa Israil.
52 Matay du si Isa, bo' 'nsa' bangsa Israil sadja
iya giyantian. Matay du iya supaya isab tapag-
dakayo' na manga panganak Tuhan kamemon
iya pulak-palik ma kalahat-lahatan.
53 Jari itu, tōbtōb min 'llaw ian hi', maggara'
manga aa ian mapatay si Isa.
54 Hangkan iya 'nsa' na patampal ni kahekahan
aa mahi' ma lahat Yahudiya. Atas iya pakallo'
maka manga mulid na pahi' ni dakayo' kalumaan
iyōnan Epraim. Kalumaan itu bayi ma bihing
lahat 'nsa' agōn kalluman ayi-ayi, bo' may'an iya
pabōtang maka manga mulid na.
55 Manjari sikōt na paghinang manga Yahudi
iya iyōnan hinang Pangintōman. Heka manga aa
min kalahat-lahatan hi' patukad ni Awrusalam
mag-ael bo' supaya sigam manjari pasōd ni
kahinangan hi'.
56 Meha na peen sigam ma si Isa bang kalu
ma Awrusalam, jari tipun peen sigam ma diyōm
langgal pagkulbanan, maghakika sigam dangan
maka dangan. Uk sigam, “Ayi pikil bi? Paitu
baha' si Isa ni paghinangan? Marayi' 'nsa', a?”

57 Salaihi' pagbissala sigam sabab niya' bayi
panohoan manga imam nakura' maka manga
Parisi, uk na, bang niya' makatau kamahian si
Isa, subay patau na magtuwi manga nakura'
supaya siyaggaw uk sigam si Isa.

12

Si Isa pamuusan 'nsallan pahamut
(Matiyu 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2)

1 'Nnōm 'llaw laa bo' hinang Pangintōman iya
papahi' si Isa ni Betani, kalumaan si Lasarus aa
bayi pakallum na min kamatay na.
2 Pagmahi' si Isa siyakapan iya kiyakan uk
manga aa mahi', pagpamehe sigam ma iya. Si
Marta nabang magbobohat, bo' si Lasarus maka
aa kasehean ian dakakanan maka si Isa.
3 Manjari itu killo' uk si Mariyam tōnga' kilu
'nsallan pahamut, ōn na nalda. 'Nsallan itu 'nsa'
niya' lamud na, halgaan tōōd. Tiyumpahan uk si
Mariyam 'nsallan pahamut itu ni nayi' si Isa bo'
siyapu uk na maka buun na. Saplag diyōm luma'
uk hamut na.
4 Manjari nual si Judas Iskariyut, dakayo'
mulid si Isa. Iya na itu aa nongan si Isa ni banta
na ma waktu siyong.
5 “Oy!” uk si Judas. “Arapun pahamut iyu
piballihan bo' ballihan na panarakka ma manga
aa miskin. Halga' na iyu sali' gadji dakayo' aa ma
diyōm dantahun.”
6 Salaihi' bissala si Judas ian ma sabab
pananangkaw iya, 'nsa' ma sabab lasa na ma
manga miskin. Bayi pangandōl ma iya sin

kamuliran ian, bo' peen biyaksa iya ngallo' sin
ma di na minnihi'.
7 Manjari uk si Isa, “Pasarin danda itu. Nawu'
iya 'nsallan hamut itu pamahamut na baran ku
bang taabut 'llaw pangubul aku.
8 Umay-umay na waktu niya' du aa miskin
tabang bi, suga' aku itu 'nsa' du taggōl ma kaam.”

Manga nakura' imam mag-isun ngalaat si Lasarus

9 Heka aa bayi makatau in si Isa ian ma Betani,
hangkan sigam pay'an. 'Nsa' pasal si Isa sadja iya
papay'an uk sigam. Baya' isab sigam nganda' ma
si Lasarus, iya bayi pikallum min kamatay na uk
si Isa.
10 Hangkan mag-isun manga imam nakura'
mapatay isab ma si Lasarus.
11 Salaihi' pag-isun sigam, sabab min si Lasarus
hangkan heka manga Yahudi mangandōl na ma
si Isa. 'Nsa' na me' ma manga imam sigam.

Pagpamehe ma si Isa ma waktu kasōd na ni Awrusalam
(Matiyu 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40)

12 Pag 'llaw dakayo', take uk baanan aa maglu-
rukan ma hinang Pangintōman in si Isa iyu na
ni Awrusalam.
13 Jari itu nagpe' sigam manga engas-engas
dawunan bo' paluwas sigam pahi' nampang
si Isa. Ngalingan sigam pakōsōg, uk sigam,
“Sanglitan tabi Tuhan! Bang peen biyarakatan
iya kawakilan uk Tuhan paitu! Bang peen
biyarakatan sultan bangsa Israil!”

14 Niya' dakayo' anak kura' bayi tatawwa' uk
si Isa panguraan na, sali' tasulat asal ma diyōm
kitab, iya uk na,
15 “Kaam manga aa Awrusalam, daa kaam tiyāw.
Iyu na sultan bi ngura' ma anak kura'.”
16 Ma waktu ian hi' 'nsa' tahati uk manga mulid
na bang ayi hatihan na itu. Suga' pagpowe' si
Isa ni diyōm sulga', iyampa taintōm uk sigam in
pakaradjaan itu hi' asal tasulat ma diyōm kitab.
Maka taintōm uk sigam bayi hinang sigam ian
ma iya.
17-18 Iya hangkan manga baanan aa ian nam-
pang si Isa ma labayan, sabab bayi sigam makake
pasal hinang si Isa makainu-inu ian, hati na
pangalingan na ma si Lasarus paluwas min
diyōm kubul, maka pamakallum na iya min
kamatay na. Manga aa bayi makasabu mahi',
sigam du bayi ma' pasal manga hinang si Isa itu.
19 Sakali magbissala manga aa Parisi, uk sigam,
“'Ndaun bi! Me' na ma iya manga aa kamemon.
'Nsa' niya' dapat tabi!”

Manga aa Girik meha si Isa

20 Niya' manga aa bangsa Girik bayi parōngan
ma manga aa magpay'an ni Awrusalam bo'
supaya nambahayang ma waktu paghinang ian.
21 Pahi' sigam itu ni si Pilip bo' uk sigam ni iya,
“Tuwan, baya' kami mag'nda' maka si Isa.” Si
Pilip itu dakayo' mulid si Isa, aa min kalumaan
Betsaida mahi' ma lahat Jalil.
22 Pahi' si Pilip maan si Andariyas bo' pahi'
sigam duwangan maan si Isa pasal aa Girik hi'.

23 Nambung iya, uk na, “Sikōt na waktu ku.
Song na aku, in Anak Manusiya', pimehe tōōd.
24 Bannal iya pama' ku itu ma kaam, dakayo'
bigi taptap du dakayo' sadja sataggōl 'nsa'
tiyanōm ma diyōm tana'. Suga' bang tiyanōm
na ma diyōm tana' sali' sapantun patay kiyubul,
patomo' du bo' muwan buwa' du paheka.
25 Damikkiyan na isab ma manusiya'. Sasuku
'llōgan kallum-baran na ma dunya itu, paōkat
du kallum-nyawa na min Tuhan. Suga' sasuku
'nsa' 'llōgan kallum-baran na ma dunya, kakkal
du kallum-nyawa na sampay ni kasaumulan.”
26 Uk si Isa le', “Sasuku baya' maghinang ni
aku subay me' ma aku. Manjari paingga-paingga
papahian ku, ian isab iya ma aku. Sasuku
maghinang ni aku pilangkaw du uk 'Mma' ku.”

Missala si Isa pasal kamatay na

27 Masi halling si Isa, uk na, “Susa diyōm
atay ku ma buttihi'. Ayi marayi' subay halling
ku. Parahing aku ma 'Mma' ku baha' bo' 'nsa'
patakka na ni aku kabinsanaan itu? Daa na,
sabab iya na itu maksud ku paitu, subay labayan
ku kabinsanaan itu.”
28 Manjari nabbut si Isa ni Tuhan, uk na. “O
'Mma', pamehehun ōn nu.”

Magtuwi niya' suwara min sulga' halling, uk
na, “Bayi na pamehe ku ōn ku, maka pamehe ku
du pabayik.”

29 Take suwara itu uk manga aa magtanggehan
may'an bo' uk kasehean, “Oy! Laggōn ko' ian.”

Uk kasehean, “Malaikat ko' ian missala ni iya.”

30 Suga' uk si Isa ni sigam, “Suwara ian 'nsa'
ma sabab ku. Ma sabab bi, hangkan pike.
31 Taabut na waktu,” uk na, “pangahukum
manga manusiya' ma dunya. Taabut na waktu
pamakaat kōsōg nakura' sayitan, iya mag-agi ma
babaw dunya itu.
32 Bang aku iyangkat na ni diyata' hag, bo ku
du manga aa kamemon me' ma aku.”
33 (Bissala itu uk si Isa pamatau na ma manga
aa may'an bang salaingga kamatay na.)
34 Nambung manga aa heka ian ni si Isa,
uk sigam, “Uk kitab kami in Almasi 'llum du
saumul-umul. Suga' uk nu in Anak Manusiya'
subay piangkat ni hag piyatay. Sayi baha' Anak
Manusiya' itu?”
35 Nambung si Isa, uk na, “Tiya' masi ma
diyōman bi sawa iya muwan kasawahan ma
pikilan bi, lipara 'nsa' taggōl ma itu. Sataggōl
masi le' ma kaam sawa, subay palanjal bi langn-
gan bi bo' kaam 'nsa' lindōman. Sabab sasuku
mangngan ma kalindōman, 'nsa' katauhan na
papahian na.
36 Hangkan na,” uk si Isa, “subay kaam man-
gandōl ma sawa sataggōl masi ma kaam, supaya
kaam manjari aa kapalsukuan kasawahan.”

'Nsa' magkahagad manga Yahudi

Ubus peen itu bissala uk si Isa, pakallo' iya bo'
palimbu min manga aa ian.
37 Minsan heka hinang makainu-inu bayi tahi-
nang na ma panganda' sigam, masi du sigam
'nsa' magkahagad ma iya.

38 Jari tuman na iya tasulat ian ma diyōm kitab
uk si Nabi Isaya, iya uk na,
“O Tuhan, 'nsa' niya' magkahagad ma lapal kami.
Manga aa bayi kapandaan kawasa nu, kulang du
sigam makahati.”
39 Iya na itu poon na hangkan sigam 'nsa'
makajari magkahagad, sali' tasulat uk si Nabi
Isaya ma ayat dakayo', iya uk na,
40 “Pibuta sigam uk Tuhan supaya 'nsa'
makanda'.
Limbuhan uk na pikilan sigam supaya 'nsa'
makahati.
Jari 'nsa' sigam papinda ni aku, uk Tuhan,
hangkan sigam 'nsa' puwasan min dusa sigam.”
41 Bissala itu uk si nabi Isaya sabab tanda' na
sahaya si Isa, maka si Isa iya pigbissala uk na.
42 Lipara minsan salaihi', heka manga nakura'
Yahudi magkahagad ma si Isa. Suga' 'nsa' sigam
ma'-ma' patampal pasal pagkahagad sigam,
sabab tiyāw sigam ma manga Parisi. Tiyāw
piluwas min diyōm langgal, 'nsa' na pisōd
pabing.
43 Tuud sigam baya' le' kaamuhan uk sanglit
min manusiya' labi le' min sanglit min Tuhan.

Manga bissala si Isa iya ngahukum

44 Manjari tanōg uk si Isa missala, uk na,
“Sasuku magkahagad ma aku, 'nsa' aku sadja
iya pagkahagad na, suga' Tuhan isab, iya bayi
mapaitu aku.
45 Maka sasuku nganda' aku, tanda' na isab iya
mapaitu aku.

46 Bayi aku paitu ni dunya muwan sawa
ma pikilan manusiya', bo' supaya in sasuku
magkahagad ma aku 'nsa' taggōl ma diyōm
kalindōman.
47 Sasuku pake manga pandu' ku bo' 'nsa' be'
na, 'nsa' aku ngahukum iya. Sabab na 'nsa'
pangahukum ma manusiya' iya pamapaitu ku
ni dunya. Iya hangkan aku paitu supaya sigam
lappasan ku min hukuman dusa.
48 Ma 'llaw katapusan niya' du ngahukum
manga aa iya manulak aku, iya 'nsa' isab nayima'
manga pandu' ku. Iya bayi pamandu' ku ma
sigam jari pangahukuman sigam.
49 Tawwa' ko' itu sabab 'nsa' min pagnahu'-
nahu' ku iya hangkan aku mandu', suga' min
'Mma' ku iya mapaitu aku. Bayi aku biyaan
uk na bang ayi subay pamandu' ku, maka bang
salaingga subay bohan na.
50 Maka katauhan ku in panohoan 'Mma' ku
makabuwan kallum kakkal sampay ni kasaumu-
lan. Hangkan na, ayi-ayi pamissala ku ma
manusiya' bayi panohoan aku asal uk 'Mma' ku.”

13

Si Isa ngosean nayi' manga mulid na

1 Song peen tiyagnaan hinang Pangintōman,
kitauhan asal uk si Isa taabut na waktu
kakalloan na min dunya itu bo' pabing pahi' ni
'Mma' na. Bayi na kalasahan na asal manga aa
suku' na ma dunya itu, bo' ma buttihi' pandaan
na ma sigam bang salaingga ehe lasa na ma
sigam.

2 Manjari song kohap peen, magkakan di si
Isa maka manga mulid na. Si Judas anak si
Simun Iskariyut ubus na bayi pihōpan pikilan
uk nakura' sayitan subay nongan si Isa ni manga
banta na.
3 Kitauhan asal uk si Isa in iya bayi kabuwanan
kapatut uk 'Mma' na Tuhan mag-agi ma
kamemon. Katauhan na isab in iya bayi paitu
min Tuhan maka pabayik du iya ni Tuhan.
4 Jari nangge si Isa min pagkakanan bo' huru-
san na dalapis badju' na bo' iyampa mag-os maka
tuwaliya.
5 Numpahan iya bohe' ni diyōm undam bo'
nagna' iya ngosean nayi' manga mulid na
pakaniya-pakaniya. Puwas hi' siyapuhan uk na
nayi' sigam maka tuwaliya iya pangos na.
6 Pag-abut na ni si Simun Petros, uk si Petros
ni iya, “Kau, Panghu', kosean nu baha' nayi' ku
itu?”
7 Nambung si Isa, uk na, “'Nsa' tahati nu
buttihi' bang ayi hinang ku itu suga' tahati nu
du ma sosongun.”
8 Uk si Petros, “'Nsa' tōōd pakose' ku nayi' ku
ma kau.”
“Bang 'nsa' kosean ku nayi' nu,” uk si Isa, “'nsa'
kau na mulid ku.”
9 Uk si Simun Petros ma iya, “Na, Panghu',
bang salaihi' du, daa sadja nayi' ku iya kosean
nu, sampay tangan ku maka kok ku.”
10 Uk si Isa, “Bang aa bayi mandi lanu' na baran
na. Nayi' na laa iya subay kosean na pabing.
Kaam kamemon, lanu' na pangatayan bi, puwas
sadja min aa dangan iyu.”

11 Salaihi' halling si Isa sabab katauhan na
asal bang sayi song nongan iya ni manga banta
na, hangkan uk na in sigam kamemon lanu' na
pangatayan sigam, puwas sadja min aa dangan.
12 Ubus peen kiyosean uk si Isa nayi' manga
mulid na, magbadju' iya pabing bo' iyampa
ningko' ma bayi tingkoan na. Tīyaw iya ni manga
mulid na, uk na, “Tahati bi baha' bang ayi bayi
hinang ku itu ma kaam?
13 Pangōnan bi aku Guru maka Panghu'.
Tawwa' ko' ian, sabab guru bi du aku maka
panghu' bi.
14 Na, pagka aku guru bi maka panghu' bi
bayi ngosean nayi' bi, subay aku paningōran bi.
Kaam iyu subay magkosean nayi' sehe' bi dangan
kaam maka dangan.
15 Bayi hinang ku itu panuntuan bi, supaya aku
paningōran bi magpareyo' atay bi.
16 Bannal iya pama' ku itu ma kaam, in
banyaga' 'nsa' langkaw min nakura' na, maka
sosohoan 'nsa' langkaw min aa noho' iya.
17 Pagka tahati bi na pamandu' ku itu, tantu
kaam kiyōgan bang be' bi du.”
18 Uk si Isa le', “'Nsa' kaam kamemon iya
pagbaha' ku itu. Katauhan ku du bang sayi
manga aa bayi tapene' ku me' ma aku. Suga'
subay du niya' kamaujuran ma bayi siyulat ma
diyōm kitab, iya uk na, ‘Liyaat du aku uk dakayo'
sehe' ku magsawu mangan.’
19 Baan ta kaam pasal itu hi' ma 'nsa' le'
patakka. Jari bang patakka na, kahagad bi du
bayi halling ku ma pasalan baran ku bang sayi
aku.

20 Bannal iya halling ku itu ma kaam," uk si
Isa, "sasuku ngahulmat aa soho' ku, sali' baran
ku iya hiyulmat uk na. Maka sasuku ngahulmat
aku, tahulmat na iya bayi mapaitu aku."

Pima' uk si Isa in iya siyongan ma sosongun ni manga banta na
(Matiyu 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23)

21 Ubus peen halling si Isa itu, susa tōōd diyōm
atay na bo' uk na ni manga mulid na, "Bannal
pama' ku itu ma kaam, niya' dangan min kaam
maggara' nongan aku ni manga banta ku."
22 Magpanganda' manga mulid ian dangan
maka dangan. 'Nsa' tōōd kitauhan uk sigam bang
sayi pahallingan na.
23 Jari niya' dakayo' mulid si Isa, aa kalasahan
na, ian ningko' ma bihing si Isa.
24 Sinyal mulid itu uk si Simun Petros maka uk
si Petros ma iya, "Tīyawun kono' si Isa bang sayi
pighalling uk na hi'."
25 Manjari pasandig mulid ian ni si Isa niyaw
iya, uk na, "Panghu', sayi baha' nongan kau ni
banta nu?"
26 Nambung si Isa, uk na, "Iya aa buwanan ku
tinapay, ubus bayi tannoan ku iya ni diyōm loho',
iya na ian aa hi'." Sakali killo' tinapay uk si Isa,
tinnoan uk na ni loho' bo' iyampa pamuwan na
ma si Judas anak si Simun Iskariyut.
27 Pagkallo' tinapay itu uk si Judas magtuwi
pahōp nakura' sayitan ni diyōm pikilan na. Uk si
Isa ni si Judas, "Dayi'-dayiun na iya song hinang
nu iyu."

28 'Nsa' niya' minsan dangan min mulid na
kasehean makahati bang ayi pihalling uk si Isa
ma si Judas hi'.
29 Pagka si Judas nawu' sin sigam, hangkan
pangannal sigam kasehean in iya bayi siyoho'
uk si Isa malli panyap paghinang atawa siyoho'
magsarakka ni manga miskin.
30 Manjari pagsambut peen tinapay uk si Judas
magtuwi iya paluwas minnihi'. Sangōm na lahat.

Panohoan bahu

31 Paglikut si Judas, uk si Isa, “Buttihi' pindaan
na kaehehan ku, Anak Tuhan. Pindaan isab
kawasa Tuhan ma sabab hinang ku.
32 Jari bang kapandaan kawasa Tuhan sabab
min aku, song isab pandaan na kaehe ku. 'Nsa'
du taggōl.
33 Kaam manga anak-mulid ku,” uk si Isa,
“'nsa' na aku taggōl ma itu ma kaam. Peha bi
du aku, suga' pama' ku na ma kaam sali' bayi
pama' ku ma manga nakura' Yahudi: ‘'Nsa' kaam
makapahi' ni papahian ku ian.’
34 Na, niya' panohoan bahu buwanan ku ma
kaam. Subay kaam maglasa-liyasahi. Maglasa
kaam sali' kalasa ku ma kaam.
35 Bang kaam ganta' maglasa-liyasahi, min-
nihi' kitauhan uk manga manusiya' kamemon in
kaam manga mulid ku du.”

Pima' uk si Isa pasal mayilu du si Petros
(Matiyu 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34)

36 Uk si Simun Petros ni si Isa, “Tuwan Panghu',
paingga kau?”

Uk sambung si Isa, “'Nsa' na kau makabe' ma
aku buttihi' ni papahian ku hi', suga' kabe' du
kau ma sosongun.”
37 “Tuwan,” uk si Petros ni iya, “angay aku 'nsa'
makabe' ma kau buttihi'? Maglilla' aku piyatay
basta ma sabab nu.”
38 Siyambungan iya uk si Isa, uk na, “Paglilla'
nu baha' baran nu piyatay ma sabab ku? Bannal
iya pama' ku itu ma kau, ma 'nsa' nigauk manuk
le', min tallu du kau mayilu in aku 'nsa' katauhan
nu.”

14

Si Isa lalabayan tudju ni 'Mma' na

1 Uk si Isa ni manga mulid na, “Daa pasusahun
bi diyōm atay bi pasal uk ku hi'. Mangandōl
sadja kaam ma Tuhan maka mangandōl kaam
ma aku.
2 Ian ma ōkōman 'Mma' ku Tuhan heka
pabōtangan. 'Nsa' aku bayi maan kaam niya'
bang 'nsa' bannal. Pahi' du aku nakapan kaam
pabōtangan bi.
3 Na, bang ubus na aku nakapan pabōtangan
bi, pabayik du aku paitu ngallo' kaam bo' bo
ta kaam pahi' ni pabōtangan ku supaya kitabi
magdakayo' pabōtangan.
4 Kaam iyu, katauhan bi labayan tudju pahi' ni
papahian ku.”
5 Uk si Tomas ni iya, “Tuwan Panghu', 'nsa'
katauhan kami bang paingga papahian nu.
Salaingga uk kami makaturul pahi'!”
6 Uk si Isa ma iya, “Aku iya labayan tudju ni
Tuhan. Aku iya poonan kasabannalan. Maka

aku iya poonan kallum. 'Nsa' niya' makapahi'
ni 'Mma' ku Tuhan bang 'nsa' aku iya palabayan
na.
7 Buttihi', pagka aku katauhan bi na, katauhan
bi du isab 'Mma' ku. Puwas min 'llaw itu
katauhan bi du iya, maka tanda' bi du iya."

8 Uk si Pilip ni si Isa, "Tuwan Panghu', pandain
'Mma' nu ma kami, bo' kami kaamuhan."

9 Nambung si Isa ma iya, uk na, "Taggōl aku
ma kaam, Pilip, bo' 'nsa' le' katauhan nu bang
sayi aku? Sayi-sayi makanda' aku, sali' 'Mma' ku
na tōōd iya tanda' na. Jari angay hangkan uk nu
in 'Mma' ku subay pindaan ni kaam?
10 'Nsa' kau ngahagad baha', Pilip, in aku
maka 'Mma' ku dakayo' du? Manga pandu' bayi
pamandu' ku ma kaam ian, 'nsa' min paghōna'-
hōna' ku suga' min 'Mma' ku, iya pataptap itu ma
aku. Ngahinangan iya di na hinang na."
11 Uk si Isa le', "Subay aku pagkahagad bi
pagka uk ku in aku maka 'Mma' ku dakayo' du.
Suga' bang aku ganta' 'nsa' pagkahagad bi ma
sabab pamissala ku sadja, pagkahagarun bi sadja
aku ma sabab manga hinang bayi tahinang ku.
12 Bannal iya pama' ku itu ma kaam, sayi-
sayi magkahagad ma aku, tahinang na du manga
hinang bayi hinang ku. Maka pasong le' manga
hinang na min bayi hinang ku, sabab pahi' na
aku ni 'Mma' ku Tuhan.
13 Ayi-ayi amu' bi ni 'Mma' ku ma sabab aku iya
panabbutan bi, hinang ku du ma kaam supaya
min hinang ku maehehan 'Mma' ku.
14 Ayi-ayi amu' bi ni aku ma sabab panabbut
bi ma aku, paniya' ku sadja du ma kaam."

Nganjanji' si Isa mapaitu Nyawa Sutsi

15 Uk si Isa le', “Bang aku kalasahan bi du,
tantu be' bi manga panohoan ku ma kaam.
16 Ngamu' du aku ni 'Mma' ku bo' niya' du
pamuwan na ma kaam saddi min aku nabangan
kaam ganti' ku. Pataptap du iya ma kaam
saumul-umul.
17 Iya manabang itu Nyawa Tuhan, iya ma'
kasabannalan pasal Tuhan. Suga' manga aa 'nsa'
ngisbat Tuhan, 'nsa' tatayima' uk sigam Nyawa
Tuhan sabab 'nsa' iya tasayu uk sigam, maka
'nsa' iya kitauhan. Suga' kaam iyu, katauhan
bi du Nyawa Tuhan sabab iyu du iya ma kaam
maka pataptap iya ma diyōm atay bi.

18 “Minsan aku pakallo', 'nsa' du kaam pasaran
ku. Pabayik du aku paitu ni kaam.
19 'Nsa' taggōl bo' 'nsa' aku tanda' uk manga aa
'nsa' ngisbat Tuhan. Suga' kaam iyu, tanda' bi du
aku bo' 'llum du kaam saumul-umul pagka aku
iya asal 'llum.
20 Taabut peen waktu ian, katauhan bi du in
aku maka 'Mma' ku dakayo' asal, maka katauhan
bi isab in kaam maka aku dakayo' du.

21 “Sayi-sayi nayima' manga panohoan ku sam-
pay me', iya iyu aa asal lasa ma aku. Jari sasuku
lasahan aku, kilasahan du iya uk 'Mma' ku. Iya
du aku lasahan iya, maka pahati ku di ku ma
iya.”

22 Sakali tīyaw si Isa uk si Judas, iya 'nsa'
Judas Iskariyut. “Panghu',” uk na, “ayi sabab na
hangkan pahati nu di nu ma kami sadja, bo' 'nsa'
ma manusiya' kamemon?”

23 Nambung si Isa, uk na, “Bang aa lasahan
aku, tantu bōgbōgan na du manga pamandu' ku.
Jari kilasahan du iya uk 'Mma' ku bo' pay'an du
kami maka 'Mma' ku pabōtang ma iya.
24 Suga' bang aa 'nsa' lasa ma aku, 'nsa' isab
bōgbōgan na manga pandu' ku. Maka pandu'
iya take bi halling ku itu, 'nsa' min hōna'-hōna'
ku suga' min 'Mma' ku, iya bayi mapaitu aku.

25 “Bayi na itu pama' ku ni kaam sasang ku
masi maitu ma kaam.
26 Suga' ma sosongun piyanduan du kaam
pasal kamemon uk Nyawa Sutsi, iya pipaitu uk
'Mma' ku nabangan kaam paganti' min aku, pa-
maintōm kaam pasal kamemon bayi pamandu'
ku ma kaam.”

27 Uk si Isa le', “Iya pamuwan ku ma kaam
kasannangan ma diyōm atay. Kasannangan itu
min aku asal, maka 'nsa' niya' sali' na ma diyōm
dunya. Hangkan uk ku ma kaam, daa pasusahun
bi atay bi maka daa kaam tiyāw.
28 Bayi na take bi halling ku ma kaam, iya uk
ku hi', ‘Pakallo' aku min kaam suga' pabayik du
aku paiyu ni kaam.’ Bang aku kalasahan bi tantu
du kaam kiyōgan pagka aku pahi' ni 'Mma' ku,
sabab langkaw iya min aku.
29 Bayi na itu pama' ku ma kaam buttihi'
baba peen aku 'nsa' le' pakallo', supaya aku
pagkahagad bi bang taabut na waktu ian.
30 'Nsa' na aku makajari missalahan kaam
pataggōl, sabab song na takka nakura' sayitan
iya mag-agi ma babaw dunya itu. Aku itu 'nsa'
du kapag-agihan uk na.

31 Suga' kitauhan uk manga manusiya'
kamemon in aku lasa asal ma 'Mma' ku, iya
hangkan aku magpanuyu' ngahinang kamemon
sali' panohoan 'Mma' ku ma aku.
"Na, sung na," uk si Isa. "Magpakalloan na
kitabi minnitu."

15

Si Isa sali' dalil di poonan tiyanōm

1 Manjari itu magparalilan si Isa. Uk na ni
manga mulid na, "Aku itu sali' dalil di poonan
tiyanōm, maka 'Mma' ku dalil aa ngayaran
pagtanōman.
2 Kamemon kasengahan ku sasuku 'nsa'
muwan buwa', killoan uk na. Maka kamemon
kasengahan ku taga buwa' hiyawanan uk na bo'
pakannōp buwa' na.
3 Kaam iyu dalil senga bo' hawanan na kaam
maka manga lapal pamandu' ku kaam.
4 Subay kaam patōtōg ma aku bo' patōtōg aku
ma kaam. Iya dalil na senga 'nsa' buwaan di
na, subay dōs maka poonan na bo' magbuwa'.
Damikkiyan na kaam iyu, 'nsa' kaam makahi-
nang hap duwal bang aku iya pamean bi kakkal.
5 "Aku itu di poonan tiyanōm, bo' kaam iya
dalil kasengahan ku. Sayi-sayi kaam patōtōg ma
aku, bo' aku isab patōtōg ma iya, heka buwa' na
ma kawul-piil. Sabab bang aa ganta' ōkat min
aku, 'nsa' niya' tahinang na hap.
6 Sayi-sayi 'nsa' patōtōg ma aku, sali' iya dalil
senga sagpe', timanan maka pilanōsan di na na.
Manjari manga senga malanōs itu tipun du bo'
liyarukan ni diyōm api tiyutung.

7 Suga' bang kaam patōtōg ma aku, maka bang
tawu' bi pandu' ku ma diyōm atay bi, diyulan du
kaam uk Tuhan ma ayi-ayi amu' bi.
8 Bang kaam muwan buwa' paheka ma kawul
maka piil, pimehe du 'Mma' ku, bo' minnihi'
kaam tahinang mulid ku sabannal-bannal.
9 Lasa ku ma kaam sali' du lasa 'Mma' ku ma
aku. Daa kaam pabutas min lasa ku.
10 Bang be' bi manga panohoan ku, 'nsa' du
kaam butas min lasa ku. Sali' aku, be' ku asal
manga panohoan 'Mma' ku ma aku bo' 'nsa' aku
butas min lasa na.

11 “Hangkan itu pamandu' ku ma kaam, su-
paya kaam kahōpan sali' kakōgan ku, maka
supaya jukup isab kakōgan bi.
12 Iya na itu panohoan ku ma kaam, subay
kaam maglasa-liyasahi sali' paglasa ku ma kaam.
13 Bang niya' aa lilla' matay sabab min lasa na
ma manga bagay na, 'nsa' kaliyuhan lasa salaihi'.
14 Kaam iyu, bagay ku du kaam bang hinang bi
manga panohoan ku ma kaam.
15 'Nsa' na kaam ōnan ku sosohoan sabab
sosohoan 'nsa' pitau bang ayi na peen hinang
uk nakura' na. Suga' kaam iyu bayi patau ku
kamemon iya take ku min 'Mma' ku, hangkan
kaam ōnan ku na manga bagay ku.
16 'Nsa' kaam iya bayi makapene' aku, suga'
aku iya bayi mene' kaam, maka bayi ngawak-
ilan kaam supaya heka kahapan tahinang bi,
kahapan 'nsa' pinda. Jari ayi-ayi pangamu' bi ni
Tuhan ma sabab aku iya panabbutan bi, tantu
kaam diyulan uk na.

17 Na iya na itu panohoan ku ma kaam, subay
kaam maglasa-liyasahi.”

Manga bean si Isa kibansihan uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan

18 Uk si Isa ni manga mulid na, “Bang kaam
ganta' kibansihan uk manga aa 'nsa' ngisbat
Tuhan ma dunya itu, intōmun bi aku. Bayi aku
kibansihan uk sigam dahu le' min kaam.
19 Bang bayi kaam ganta' dambean maka
manga aa 'nsa' ngisbat, bayi du kaam kilasahan
uk sigam pagka suku' sigam. Suga' pabidda' na
kaam. Bayi kaam pene' ku pisaddi min manga
aa ian, hangkan kaam kibansihan uk sigam.
20 Intōmun bi bayi halling ku ma kaam, iya uk
ku hi', ‘In banyaga' 'nsa' du langkaw min nakura'
na.’ Na, bang aku nakura' bi liyaat uk manga aa
ian, tantu isab kaam liyaat du uk sigam. Bang
bayi sigam me' ma pamandu' ku, me' du isab
sigam ma pamandu' bi.
21 Suga' kibansihan du kaam maka liyaat du
kaam uk sigam sabab suku' ku kaam. 'Nsa' tōōd
sigam tau ma Tuhan, iya bayi mapaitu aku.
22 Bang bayi 'nsa' aku paitu ni dunya manduan
sigam, 'nsa' du sigam katōngan dusa. Suga' ma
buttihi' 'nsa' na sigam makaraawa pasal manga
dusa sigam sabab 'nsa' na sigam awam.
23 Sayi-sayi bansihan aku, bansi du isab iya ma
'Mma' ku.
24 Manga aa ian, bang bayi 'nsa' tahinang
ku ma panganda' sigam manga hinang iyampa
hinang, 'nsa' du sigam bayi katōngan dusa. Suga'

tanda' na uk sigam kahinangan ku ian, maka
bansi na sigam ma aku maka ma 'Mma' ku.
25 Suga' tantu du aku kibansihan uk sigam bo'
supaya tuman iya bayi tasulat ma kitab sara'
sigam, iya uk na, ‘Kibansihan aku uk sigam ma
'nsa' niya' poon sabab na.’ ”
26 Halling le' si Isa, uk na, “Paitu du ni kaam aa
Pananabang, hati na Nyawa Tuhan iya paluwas
min Tuhan. Ma' iya kasabannalan pasal Tuhan.
Papaitu ku iya ni kaam min 'Mma' ku. Jari
pagmaitu na iya naksi' du iya ma sabab ku.
27 Kaam isab, naksi' du kaam ma sabab ku
sabab sehe' ku asal kaam sataggōl min katagna'.”

16

1 Uk si Isa ni manga mulid na, “Bayi na pama'
ku itu ma kaam bo' supaya kaam 'nsa' ngalabba
min pangandōl bi tudju ni aku.
2 Kaam iyu song 'nsa' pisōd ni diyōm langgal
uk manga nakura' agama. Maka takka du waktu,
bang niya' aa mapatay kaam, iya pangannal
sigam in hinang sigam hi' me' ma kabayaan
Tuhan.
3 Hangkan salaihi' hinang manga aa ma kaam
sabab 'nsa' sigam bayi makatauhan 'Mma' ku
atawa aku.
4 Baan ta kaam pasal itu hi' supaya kaam
makaintōm bang taabut waktu patakka ni kaam
manga pakaradjaan itu. Taintōm bi du bayi
pama' ku itu ma kaam.”

Hinang Nyawa Sutsi

“'Nsa' kaam bayi baan ku dahu sabab masi aku
ma kaam.

5 Suga' buttihi' baan ta kaam sabab song na aku
pabayik pahi' ni bayi mapaitu aku, bo' peen 'nsa'
niya' min kaam bayi tiyaw aku bang paingga aku.
6 Makalandu' na kasusahan bi pagka kaam
baan ku na.
7 Suga' bannal sadja iya pama' ku itu ma kaam,
mehe le' kahapan ma kaam bang aku pakallo'.
Sabab bang aku sawupama bayi 'nsa' pakallo',
'nsa' du paitu ni kaam iya Pananabang hi'. Suga'
bang aku pakallo', papaitu ku du iya ni kaam.
8 Pagmaitu peen ma kaam Pananabang itu,
pahatihan na du manga manusiya' ma dunya
itu pasal dusa, maka pasal kaadilan, maka pasal
hukuman Tuhan.
9 Pahatihan na du sigam pasal dusa sigam,
sabab 'nsa' sigam magkahagad ma aku.
10 Pahatihan na du sigam pasal kaadilan, sabab
pahi' na aku ni 'Mma' ku bo' 'nsa' na aku tanda'
bi.
11 Pahatihan na du sigam pasal hukuman
Tuhan, sabab tahukum na nakura' sayitan, iya
mag-agi ma babaw dunya itu.

12 “Heka le' pama' ku ma kaam,” uk si Isa,
“suga' 'nsa' tabo pikilan bi buttihi'.
13 Subay na takka paitu Nyawa Tuhan, iya mag-
pahati kasabannalan pasal Tuhan, bo' iyampa
kaam panduan pasal kasabannalan kamemon.
'Nsa' du iya mandu' min pagnahu'-nahu' na,
suga' ayi-ayi take na min Tuhan, iya na hi'
pamandu' na. Maka baan na du kaam pasal
pakaradjaan iya patakka ma sosongun.
14 Pimehe du aku uk Nyawa Tuhan sabab
kamemon pamandu' na ma kaam asal min aku

du.
15 Ayi-ayi ma 'Mma' ku ma aku du isab,
hangkan uk ku ma kaam in kamemon pama'
Nyawa Tuhan ma kaam asal min aku du.”

Karukkaan maka kakōgan

16 Uk si Isa, “'Nsa' na taggōl, 'nsa' na aku tanda'
bi. Pagpuwas ian isab, 'nsa' taggōl bo' aku tanda'
bi du.”
17 Magbissala manga mulid si Isa kasehean, uk
sigam, “Ayi baha' hati na, iya uk na ‘'nsa' na
taggōl bo' 'nsa' na iya tanda' tabi kono', maka
puwas ian hi' 'nsa' taggōl bo' tanda' ta iya kono'
pabing?’ Maka bayi halling na isab, iya uk na hi',
‘sabab pahi' na iya kono' ni 'Mma' na?’
18 Ayi baha' hati na ‘taggōl-taggōl’, iya pag-
bissala na itu? Pasal ayi pagbissala na!”

19 Kitauhan asal uk si Isa in manga mulid na
ian baya' tiyaw iya pasal bissala na bang ayi hati
na. Hangkan uk na ni sigam, “Sini' bayi uk ku
ma kaam, ‘'nsa' taggōl bo' 'nsa' aku tanda' bi,
maka 'nsa' du isab taggōl bo' tanda' bi du aku
pabing’. Iya na itu baha' pagtiyaw-tiyawan bi
dangan maka dangan?
20 Bannal sadja pama' ku itu ma kaam, kaam
iyu magsusa du maka magdukka', suga' kiyōgan
du manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan. Tawwa' du
kaam kasusahan suga' papinda du susa bi ni
kalasigan.
21 Iya dalil na sali' danda nganak. Susa iya
sasang na song nganak. Suga' pagmaluwasan
na anak na, 'nsa' na taintōm na paddi' bayi

kalabayan na. Gam peen iya kiyōgan sabab niya'
onde'-onde' palahil na ni dunya.
22 Damikkiyan na ma kaam. Ma buttihi'
susa kaam, suga' mag'nda' du kitabi pabing.
Manjari kiyōgan du kaam tōōd maka 'nsa' niya'
makapakalloan kiyōgan bi ian min diyōm atay
bi.
23 “Bang taabut 'llaw pag'nda' kitabi pabayik
'nsa' na niya' paniyawan bi aku. Bannal pama'
ku itu ma kaam, ayi-ayi amu' bi ni 'Mma' ku
ma sabab aku iya pamanyabutan bi, tantu kaam
diyulan sadja uk na.
24 Dahu minnitu 'nsa' kaam bayi makaamu'
ayi-ayi ma sabab aku iya pamanyabutan bi.
Ngamu' na kaam bo' diyulan sadja kaam bo'
jukup kakōgan bi.”

Taraōg manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan

25 Uk si Isa ni sigam, “Bayi aku magparalilan
manduan kaam. Suga' niya' du 'llaw takka, 'nsa'
na aku magparalilan ma kaam. Hangpas sadja
pamissala ku ma kaam pasal 'Mma' ku.
26 Taabut peen 'llaw ian hi', kaam baran bi
ngamu' du ni Tuhan ma sabab aku iya pa-
manyabutan bi. 'Nsa' na aku ngamuan kaam ni
'Mma' ku,
27 sabab mismu 'Mma' ku lasa ma kaam. Ki-
lasahan kaam uk na ma sabab aku iya kalasahan
bi maka ma sabab pagkahagad bi ma aku, in aku
bayi paitu min Tuhan.
28 Aho', bayi aku paitu min 'Mma' ku Tuhan
pasampay ni dunya itu, bo' ma buttihi' pakallo'
na aku min dunya bo' pabing pahi' ni 'Mma' ku.”

29 Uk manga mulid na ni iya, “buttihi' hangpas
na pamissala nu, 'nsa' bissala paralilan.
30 Katauhan kami na in kau makasakupan du
ayi-ayi kamemon. 'Nsa' na niya' kagunahan nu
kine ma tiyaw aa sabab katauhan nu asal diyōm
pikilan sigam. Hangkan na kami ngahagad tōōd
in kau bayi paitu min Tuhan.”
31 Uk si Isa ma sigam, “Magkahagad na kaam
baha' buttihi'?
32 Song na waktu, marayi' na tōōd, in kaam
iyu magkawukanat du. Maglahihan du kaam ni
kalumaan bi pakaniya-pakaniya bo' 'mbanan bi
du aku didi ku. Suga' iya bannal na, 'nsa' aku
didi ku sabab patōtōg du 'Mma' ku ma aku.
33 Baan ta na kaam pasal itu kamemon bo'
supaya sannang diyōm atay bi, pagka kaam mag-
dakayo' maka aku. Ma itu ma dunya, binsana' du
kaam uk manga aa 'nsa' ngisbat Tuhan, suga' daa
kaam tiyāw. Taraōg ku na sigam.”

17

Si Isa ngamu'-ngamu' ni Tuhan pasal manga mulid na

1 Ubus peen itu bissala uk si Isa, pahangad iya
tudju ni sulga' nabbut ni Tuhan. “O 'Mma',” uk
na, “taabut na waktu. Pamehehun aku, Anak nu,
supaya aku makapamehe ma kau.
2 Bayi aku kawakilan nu mag-agi ma manusiya'
kamemon bo' supaya buwanan ku kallum kakkal
ni manga aa kamemon iya pamasuku' nu ma
aku.
3 Kallum kakkal itu, iya na itu hatihan na:
sasuku tau ma kau in kau Tuhan tunggal

sabannal-bannal, maka tau isab ma si Isa Almasi
iya papaitu nu ni dunya, niya' na kallum na
kakkal ni kasaumulan.
4 Bayi na pandaan ku kaehehan nu ma itu ma
dunya, sabab taubus na uk ku manga hinang
bayi pamahinang nu aku.
5 O 'Mma', pamehehun aku maiyu ma haddarat
nu, sali' kapamehe nu ma aku waktu kamaiyu ku
ma kau ma 'nsa' le' bayi niya' dunya pipanjari.
6 “Bayi na kau patau ku ni manga aa iya
pamasuku' nu aku ma itu ma dunya. Suku' nu
asal sigam, bo' pasuku' nu sigam ma aku. Tabe'
uk sigam lapal palman nu,
7 maka kitauhan na uk sigam in kamemon
pamuwan nu aku asal min kau.
8 Bayi na pasampay ku ni sigam lapal pa-
muwan nu aku, maka tatayima' na uk sigam.
Katauhan sigam na in aku sabannal-bannal deyo'
bayi min kau, maka magkahagad na sigam in
kau bayi mapaitu aku.
9 “O 'Mma', amuan ku junjung le' manga aa
itu. 'Nsa' manusiya' kamemon iya amuan ku itu,
suga' manga aa bayi pamasuku' nu aku sadja,
sabab sigam itu suku' nu du.
10 Ma kau du suku' ku kamemon, maka ma aku
du isab suku' nu kamemon. Tanda' isab kamehe
ku ma sabab manga aa suku' ku itu.
11 Na, song na aku pabayik paiyu ni kau. Song
na labbahan ku dunya itu, suga' sigam suku'
ku, tiya' le' sigam masi ma dunya. O 'Mma' ku
Sutsi, jagahin le' sigam sabab min barakat ōn nu,
iya ōn bayi pamuwan nu aku, bo' supaya sigam
magdakayo' atay sali' kita.

12 Sataggōl aku masi ma itu ma manga aa
iya pamasuku' nu aku, bayi sigam jagahan ku
min barakat ōn nu, ōn bayi pamuwan nu aku.
Bayi sigam tungguan ku hangkan 'nsa' niya' min
sigam bayi palungay min kau. Hangkan du
dakayo', iya gantaan na lungay, bo' minnihi'
tuman du peen in bayi pigpalatun ma diyōm
kitab.
13 “Na, song na aku pabayik paiyu ni kau.
Hangkan, sataggōl aku masi ma dunya itu halling
ku na peen lapal ku itu bo' mehe kakōgan sigam
sali' kakōgan ku.
14 Bayi na pasampay ku ni sigam lapal palman
nu. Jari kibansihan sigam uk manga aa 'nsa'
ngisbat kau, sabab saddi sigam min manga aa
hi'. Sali' aku na sigam, sabab saddi asal aku min
manga aa 'nsa' ngisbat kau ma diyōm dunya.
15 'Nsa' amuan ku manga aa suku' ku itu subay
pakallo' nu min dunya. Suga' iya amu' ku bang
peen sigam jagahan nu bo' 'nsa' tapagagihan uk
nakura' sayitan, iya patilaatun hi'.
16 Saddi aku min manga aa 'nsa' ngisbat kau
ma diyōm dunya itu. Damikkiyan na manga aa
suku' ku, saddi isab min manga aa ian.
17 Pasaddihun maka sutsihun sigam supaya
sigam ma kau sadja. Iya panutsi sigam pandu'
nu bannal, hati na palman nu.
18 Bayi sigam soho' ku pahi' ni manga aa ma
dunya, sali' bayi panoho' nu ma aku paitu ni
diyōm dunya.
19 Ma sabab sigam, iya hangkan aku magpa-
suku' di ku ma kau, supaya sigam suku' nu tōōd.
20 “'Nsa' sadja manga mulid ku itu hi' iya

amuan ku,” uk si Isa, “suga' manga aa kamemon
iya song magkahagad ma aku ma sabab lapal
sigam.
21 O 'Mma', ngamu' aku junjung ni kau, bang
peen sigam daatay kamemon sali' kita, pagka kau
pataptap asal ma aku, maka aku pataptap ma
kau. Mura-murahan, bang peen sigam patōtōg
ma kita, bang peen isab sigam magdakayo' atay
kamemon supaya magkahagad manga aa ma
dunya in kau bayi mapaitu aku.
22 Bayi sigam pamehe ku sali' bayi pamehe nu
ma aku, supaya sigam magdakayo' atay sali' kita.
23 Hati na pataptap aku may'an ma sigam sali'
kau pataptap asal ma aku, bo' supaya sigam
daatay tōōd. Jari minnihi' kitauhan uk manga
aa ma dunya itu in kau bayi mapaitu aku, maka
kitauhan isab in manga aa magkahagad ma aku
kalasahan nu du sali' pangalasa nu ma aku.

24 “O 'Mma'! Bayi pamasuku' nu aku manga
aa itu, bo' kabayaan ku sigam subay parōngan
ma aku ma kamaiyuhan ku, bo' sigam makanda'
sahaya ku iya bayi pamuwan nu aku. Sabab
kalasahan nu aku asal ma 'nsa' le' niya' dunya.
25 O 'Mma', kau iya adil. 'Nsa' kau kitauhan uk
manga aa 'nsa' ngisbat kau, suga' aku itu tauhan
kau du. Maka manga aa suku' ku itu, tau isab
sigam in kau bayi mapaitu aku.
26 Bayi na kau patau ku ma sigam, maka patau
ku na peen bo' supaya sigam pahōpan nu lasa
tudju ni pagkahi sigam, sali' lasa nu ma aku.
Patau ku isab sigam supaya aku patōtōg ma
diyōm atay sigam.”

18

Panaggaw ma si Isa
(Matiyu 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53)

1 Puwas peen si Isa nambahayang ni Tuhan,
pakallo' iya maka manga mulid na tudju ni
dambiya' sapa' iyōnan Kedron. Niya' kabbun
may'an bo' pasōd di si Isa ni diyōm na.
2 Na, kitauhan uk si Judas bang paingga iya
papahian si Isa sabab daran iya maka manga
mulid na bayi magtipun pay'an. Si Judas itu aa
song nongan si Isa ni manga banta na.
3 Jari pay'an si Judas ni kabbun ian mo
dambaanan sundalu bangsa Roma maka manga
jaga min langgal pagkulbanan. Manga jaga itu
bayi siyoho' uk manga imam nakura' maka uk
manga Parisi. Magtakōs sigam maka magsu'
maka magbo palitaan.
4 Kitauhan asal uk si Isa kamemon iya song
makani-iya, hangkan iya pasong pasampang ni
manga aa ian. Uk na ni sigam, “Sayi peha bi?”
5 Uk sigam, “Peha kami si Isa, aa min Nasaret.”
“Aku na iya,” uk si Isa.
Si Judas, iya aa nongan si Isa ni manga banta
na, ian magtangge maka manga aa ian.
6 Halling si Isa, “Aku na iya,” magtuwi sigam
pasuhut pahantak.
7 Jari tīyaw uk si Isa pabayik, uk na, “Sayi peha
bi?”
Uk sambung sigam, “Si Isa, aa min Nasaret.”

8 Jari halling si Isa, uk na, “Bayi na kaam baan
ku, iya na ko' aku itu. Bang aku iya peha bi, na
pasarin bi manga sehe' ku itu mowe'.”
9 Salaitu halling na bo' niya' kamaksuran ma
bayi panambahayang na ni 'Mma' na Tuhan, iya
uk na hi', “O 'Mma', 'nsa' niya' lungay minsan
dakayo' min manga aa bayi pamasuku' nu aku.”
10 Magtakōs asal si Simun Petros, jari hiyuru-
san uk na takōs na bo' lagut na sosohoan imam
nakura'. Iya tawwa' tainga na ni katau, lutas
magtuwi. Ōn sosohoan itu si Malkus.
11 Uk si Isa ni si Petros, “Sulugun takōs nu
ni taguban na iyu. Akuhan ku du kamemon
kabinsanaan iya pamakaral ma aku uk 'Mma'
ku.”

Si Isa tiyukbalan ni sara' si Annas

12 Manjari siyaggaw si Isa uk manga sun-
dalu maka kapitan sigam maka uk manga jaga
Yahudi, bo' ingkōtan iya uk sigam.
13 Biyo iya uk sigam pahi' ni si Annas dahu. Si
Annas itu matoa si Kayapas, imam-nakura' ma
tahun ian.
14 Si Kayapas iya bayi mandu' kagaraan ma
manga nakura' Yahudi, iya uk na hap le' bang
dakayo' du aa matay ganti' manga aa kamemon.

Si Petros mayilu in iya 'nsa' mulid si Isa

(Matiyu 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas 22.55-57)

15 Na, paturul ma si Isa si Simun Petros maka
mulid dakayo'. Mulid dakayo' itu magkatau asal
maka imam nakura', hangkan iya makabe' ma si

Isa sampay pasōd ni diyōm halaman luma' imam
nakura' hi'.
16 Suga' si Petros iya tamban ma luwasan
lawang. Lipara paluwas pabing mulid si Isa
dakayo' hi'. Maid iya min danda ma nunggu'
lawang bo' iyampa bo na si Petros pasōd.
17 Tīyaw si Petros uk danda ma lawang ian.
“Kau baha',” uk na, “dakayo' mulid isab ma aa
siyaggaw ian?”
Mayilu magtuwi si Petros. “'Nsa',” uk na.
18 Na, haggut sangōm ian, hangkan manga
sosohoan maka manga jaga hi' bayi ngandōkōt
api, bo' ian sigam magtanggehan ma katilibut api
magdangkahan. Pay'an isab si Petros patipun ni
sigam parangka.

Si Isa siyumariya uk imam nakura'
(Matiyu 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas 22.66-71)

19 Manjari si Annas, iya bayi imam-nakura'
dahu, numariya si Isa ma pasal manga mulid na
maka ma pasal pamandu' na.
20 Nambung si Isa, uk na, “Bayi aku manduan
manga mahadjana' kamemon ma mata mayiran
sadja. Ayi-ayi pamandu' ku bayi halling ku ma
pagtipunan manga Yahudi, ma diyōm kalanggal-
langgalan maka ma diyōm langgal pagkulbanan.
'Nsa' niya' bayi pamandu' ku ma kalimbungan
aa.
21 Angay aku tiyaw nu? Tīyawun manga aa
bayi kake ma pamandu' ku. Tīyawun sigam bang
ayi bayi pamandu' ku. Katauhan sigam du.”
22 Pagbissala peen itu uk si Isa magtuwi iya
siyampak uk dakayo' jaga bayi may'an, bo' uk na

ni si Isa, “'Nsa' niya' addat nu nambungan imam-
nakura' salaiyu!”
23 Siyambungan jaga ian uk si Isa, uk na, “Bang
hati sā' halling ku ma imam-nakura', bain manga
aa kamemon ma pagsaraan itu bang ayi kasaan
halling ku. Suga' bang 'nsa' niya' sā' na, angay
aku sampak nu?”
24 Puwas na hi' siyoho' si Isa uk si Annas
tiyukbalan pahi' ni si Kayapas, imam-nakura',
ma masi le' iya ingkōtan.

Si Petros mayilu pabing in iya 'nsa' mulid si Isa
(Matiyu 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62)

25 Si Simun Petros ian masi nangge ma
parangkahan. Tīyaw iya uk manga sehe' na
magtanggehan, uk sigam, “Kau baha', dakayo'
mulid aa ian?”
Mayilu si Petros. “'Nsa',” uk na.
26 Ian isab dakayo' sosohoan imam nakura',
niya' kasugsugan na ni aa bayi lutas tainga na uk
si Petros. Uk sosohoan itu ni si Petros, “'Nsa' kau
baha' bayi tanda' ku may'an ma diyōm kabbun
me' ma aa hi'?”
27 Mayilu si Petros pabing. “'Nsa',” uk na.
Magtuwi du nigauk manuk.

Si Isa biyo paharap ni si Gubnul Pilatu
(Matiyu 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5)

28 Dayi' 'llaw peen lahat, pipinda si Isa min
luma' si Kayapas tudju ni luma' gubnul bangsa
Roma. Suga' manga nakura' Yahudi 'nsa' pasōd
ni diyōm luma' gubnul sabab bang sigam ganta'

pasōd ni diyōm luma' 'nsa' luma' Yahudi, batal
sigam bo' 'nsa' sigam makajari palamud mag-
jamu ma hinang Pangintōman.
29 Hangkan paluwas si Gubnul Pilatu ni sigam
tiyaw ni sigam, uk na, “Ayi panuntutan bi aa
itu?”
30 Uk sambung sigam, “'Nsa' du bayi tukbalan
kami aa itu ni kau bang 'nsa' niya' dusa na.”
31 “Na,” uk si Pilatu ni sigam, “Kaam na
ngahukum iya ma sali' kalangnganan sara' bi.”
Nambung manga Yahudi, uk sigam, “'Nsa' niya'
kapatut kami mabōtang hukuman ni kamatay
minsan ma sayi.”
32 Salaihi' kahalan na supaya niya' kamaksuran
bayi halling si Isa dahu pasal salaingga kamatay
na.
33 Pasōd si Pilatu ni diyōm luma' na pabing bo'
soho' na si Isa biyo pahi' ni iya. Uk na ni si Isa,
“Kau iyu, sultan baha' ma bangsa Yahudi?”
34 Uk sambung si Isa, “Iya tiyaw nu itu, min
paghōna'-hōna' nu baha', atawa niya' aa saddi
bayi ngahakahan kau ma pasalan ku?”
35 Nambung si Pilatu, uk na, “Oy! Pangannal
nu aku Yahudi baha'! Manga bangsa nu du maka
manga nakura' kaimaman bi iya bayi nukbalan
kau paitu ni aku. Angay, ayi dusa nu?”
36 Nambung si Isa, uk na, “Iya pagsultanan ku
'nsa' ma itu ma dunya. Bang pagsultanan ku bayi
ma itu ma dunya, bayi du ngatu manga bean ku
bo' aku 'nsa' tasaggaw uk manga nakura' Yahudi.
Aho', 'nsa' maitu pagsultanan ku.”
37 Jari tīyaw iya uk si Pilatu, uk na, “Bang
salaiyu, sultan kau baha'?”

Uk sambung si Isa, “Kau iya halling in aku sultan. Iya na itu sababan na hangkan aku iyanak maka hangkan aku paitu ni dunya, supaya aku makapamissala ma pasal kasabannalan. Sasuku me' ma kasabannalan ningōd du ma aku.”

38 Uk si Pilatu, “Ayi iya kasabannalan?”

Si Isa pibōtangan hukuman ni kamatay
(Matiyu 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25)

Puwas peen ian hi' paluwas si Pilatu pabayik pahi' ni manga Yahudi bo' uk na ma sigam, “'Nsa' niya' tapeha ku sababan pangahukuman ku aa itu.
39 Suga' kahaba' waktu paghinang hinang Pangintōman, iya kabiyaksahan bi subay niya' dakayo' pilisu palappa ku. Baya' kaam baha' bang palappahan ku kaam sultan bangsa Yahudi?”
40 Magpangōlang manga aa ian, uk sigam, “Daa bang aa iyu hi'. Si Barabbas iya kabayaan kami.” Na, si Barabbas itu mundu.

19

1 Manjari itu noho' si Pilatu si Isa subay liyapdōsan na.
2 Puwas na hi' niya' bahan itingan liyubid uk manga sundalu, hinang sali' dagbōs korona sultan panangōn uk sigam ma kok si Isa. Pijubahan isab iya uk sigam maka juba taluk, sali' dagbōs juba sultan.

3 Patampal sigam ni iya magbayik-bayik ba-
hasa magtungging. Uk pagtungging sigam, “As-
salamu alaykum, Appa' Sultan Yahudi!” Jari
pigsampak iya uk sigam ma bayihu' na.
4 Paluwas pabing si Pilatu missalahan baanan
manga aa magtipunan ian, uk na, “'Ndaun bi.
Tiya' si Isa paluwas ku ni kaam bo' supaya
katauhan bi 'nsa' niya' tatawwa' ku sababan na
pamabōtangan ku iya hukuman.”
5 Jari paluwas isab si Isa. Masi le' bahan
itingan siyangōn ma kok na, maka masi le' juba
na taluk. Uk si Pilatu ni manga aa, “'Ndaun bi.
Iya na itu aa hi'!”
6 Pag'nda' peen manga imam nakura' maka
manga jaga langgal ma si Isa, magtuwi sigam
ngōlang, uk na, “Papatayun iya! Lansangun iya
ni hag!”

Uk si Pilatu ni sigam, “Baya'-baya' bi na!
Kalloun bi bo' kaam na ngalansang iya ni diyata'
hag. Suga' bang ma aku 'nsa' niya' sababan
na tatawwa' ku pamabōtangan iya hukuman ni
kamatay.”
7 Uk manga Yahudi ian ni iya, “Niya' sara' kami,
uk na aa iyu subay piyatay sabab iya maghalling
in iya Anak Tuhan kono'.”
8 Makake peen si Pilatu ma halling manga aa
itu, gam peen pasong gawa na.
9 Biyo uk na si Isa pasōd pabayik ni diyōm
luma' na bo' tīyaw na, uk na, “Minningga kau?”

Suga' 'nsa' nambung si Isa.
10 Uk si Pilatu ni iya, “Angay kau? 'Nsa' aku
sambungan nu? 'Nsa' katauhan nu baha', niya'

kapatut ku malappa kau? Maka niya' kapatut ku
ngalansang kau ni diyata' hag bo' kau piyatay."

11 Nambung si Isa, uk na, "Bang 'nsa' bayi
min Tuhan muwanan kau kapatut, 'nsa' du niya'
patut nu mapatay aku. Hangkan na aa bayi
nukbalan aku ni kau mehe le' dusa na min dusa
nu."

12 Puwas na hi' meha lawang si Pilatu pa-
malappa na si Isa. Suga' magpangōlang na peen
baanan Yahudi hi', uk sigam, "Bang kau malappa
aa iyu, 'nsa' kau na bagay Sultan Mahatinggi.
Sayi-sayi magsultan-sultan di na magbanta du
maka Sultan Mahatinggi."

13 Pagtake pamissala manga aa ian uk si Pilatu,
biyo uk na si Isa paluwas. Bo' ningko' si Pilatu
ma pangahukuman, ian ma halaman iyōnan
Halaman Batu. (Gabbata ōn na bang ma bahasa
Hibrani.)

14 'Llaw ian 'llaw pagsakap jamu ma hinang
Pangintōman, maka song lattu 'llaw na. Jari
pagtingko' si Pilatu uk na ni manga aa, "Tiya' na
Sultan bi!"

15 Suga' magpangōlang sadja manga aa ian, uk
sigam, "Papatayun na! Papatayun na! Lansan-
gun ni diyata' hag!"

Tīyaw sigam uk si Pilatu, uk na, "Angay,
kabayaan bi baha' subay soho' ku sultan bi
liyansang ni hag?"

Nambung manga nakura' imam, uk na, "'Nsa'
niya' sultan kami, duwal Sultan Mahatinggi!"

16 Jari siyongan si Isa uk si Pilatu pahi' ni sigam,
supaya iya biyo liyansang ni hag piyatay.

Si Isa liyansang ni hag
(Matiyu 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43)

Manjari biyo na si Isa uk sigam.
17 Paluwas iya min daira maka uk na nanggung
hag iya song pangalansangan iya. Patudju iya ni
lahat iyōnan Lahat Baung Kok. (ōn na Golgota
bang ma bahasa Hibrani).
18 Pagmahi' na, liyansang si Isa ni hag uk
manga sundalu bo' pitangge hag hi'. Niya' isab
duwangan lalla liyansang ni diyata' hag sigam
min bihing si Isa karuwambiya'.
19 Niya' sulat pamahati bayi siyulat uk si
Gubnul Pilatu, siyoho' pipahi' ni diyata' hag si
Isa. Uk sulat hi', “Si Isa aa Nasaret, Sultan bangsa
Yahudi.”
20 Heka aa bayi makabassa sulat itu sabab
lahat pamapatayan si Isa ian sikōt ni Awrusalam,
maka sulat itu bayi tasulat ma bahasa Hibrani
maka ma bahasa Roma maka ma bahasa Girik.
21 'Nsa' baya' manga nakura' imam ma lapal
sulat hi', hangkan uk sigam pahi' ni si Pilatu,
“Daa sulatun, ‘Sultan bangsa Yahudi’. Gam na
peen iya sulatun, ‘Aa itu maghalling in iya sultan
bangsa Yahudi.’ ”
22 Nambung si Pilatu, uk na, “Iya tasulat ku
'nsa' na kapindahan.”
23 Ubus peen uk manga sundalu bayi
ngalansang si Isa ni hag sampay matangge
hag na, ngallo' sigam sammek na bo' bihagi'
'mpat uk sigam ma dangan maka dangan. Niya'
le' dakayo' badju' si Isa 'nsa' niya' lappi' na,
langkos hinangan na.

24 Maghalling manga sundalu, uk na, “Daa gese' ta badju' itu. Hap le' pagkootan ta bo' katauhan ta bang sayi karapuhan na.” Pagka salaihi' hinang manga sundalu ian, niya' kamaksuran ma bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na,

“Kapagbahagian sammek ku uk manga aa.
Pigkoot-kootan uk sigam badju' ku bang sayi karapuhan na.”

25 Na, ina' si Isa, maka danakan ina' na, maka si Mariyam handa si Kolopas, maka si Mariyam min lahat Magdala, ian magtanggehan ma bihing hag bayi pangalansangan si Isa.
26 Tanda' uk si Isa ina' na maka dakayo' mulid na iya kalasahan na may'an, bo' uk na ni ina' na, “Mulid ku iyu anak nu na.”
27 Uk na isab ni mulid na ian, “Iyu na ina' nu.” Hangkan na puwas min 'llaw ian ina' si Isa bayi biyo uk mulid ian paōkōm ma iya.

Kamatay si Isa
(Matiyu 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49)

28 Manjari itu kitauhan uk si Isa tangbus na kamemon bayi pamahinang ma iya. Sakali uk na, “Toho' kallong ku.” Salaitu halling na bo' niya' kamaksuran ma bayi tasulat ma diyōm kitab.
29 Niya' may'an dakayo' pōga-pōga liyōōnan inuman kisōm, hangkan manga sundalu bayi ngahagōman lappus ni diyōm inuman hi'. Pisagnat uk sigam ni tong kayu-kayu bo' iyampa piabut pahi' ni bo' si Isa.

30 Makasassōp peen si Isa ma inuman, uk na,
“Tangbus na hinang ku.” Jari patoyok kok na
maka bakkat na napas na.

Si Isa biyudjak ma kid na

31 Na, pagka 'llaw Jumaat na salaihi', ngamu'
manga nakura' Yahudi pahi' ni si Pilatu, siy-
oho' hiyopoan nayi' manga aa tallungan bayi
liyansang ian ni hag, bo' supaya lakkas matay,
bo' tapareyo' min hag ma 'nsa' le' taabut 'llaw
Sabtu'. 'Nsa' baya' manga nakura' bang patay
ian taggōl pisaran ma diyata' hag sampay ma
'llaw Sabtu', sabab Sabtu' ian landu' halga' asal
ma bōgbōg sigam.
32 Hangkan pahi' manga sundalu ngahopoan
nayi' manga aa duwangan bayi liyansang ni hag,
iya bayi mag-abay maka si Isa, ubus nayi' dangan
bo' dangan.
33 Suga' makaabut peen sigam ni si Isa, tanda'
uk sigam in iya matay na asal, hangkan 'nsa'
kalausan hiyopoan nayi' na.
34 Gam peen biyudjak kid na maka budjak uk
dakayo' sundalu ian bo' paluwas magtuwi laha'
maka bohe'.
35 (Aa bayi makanda' iya tahinang itu ma
si Isa, siyulat uk na manga pakaradjaan itu
supaya kaam magkahagad isab. Kapangandōlan
du panaksi' aa manulat itu, maka katauhan na
bannal asal bissala na.)
36 Patakka salaitu supaya niya' kamaksuran
ma bayi tasulat ma diyōm kitab, iya uk na, “'Nsa'
niya' bōkōg na hopo' minsan dakayo'.”

37 Maka niya' le' ayat kitab dakayo', iya uk
na, “Nganda' du sigam ma aa bayi biyudjak uk
sigam.”

Pagkubul ma si Isa
(Matiyu 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56)

38 Puwas na hi' niya' dakayo' aa min lahat
Arimati, ōn na si Yusup. Dakayo' iya mulid
si Isa suga' bayi limbungan na kapagmulid na
sabab tiyāw iya liyaat uk manga nakura' Yahudi.
Pahi' iya ni si Pilatu maid ngallo' patay si Isa.
Pitugutan iya uk si Pilatu hangkan iya pay'an
mareyo' patay si Isa min diyata' hag.
39 Sehe' na si Nikudimus, iya bayi pahi' ni si
Isa ma dakayo' sangōm bayi waktu palabay. Si
Nikudimus itu mo manga limampu' kilu laksi', ōn
na mira maka alos, duwa ginis na piglamugay.
40 Manjari killo' patay si Isa uk manga aa
duwangan itu bo' iyampa siyaput uk sigam
maka kuku pote' pihian laksi', sali' addat bangsa
Yahudi bang malihala' patay.
41 Niya' kabbun ma tōngōd bayi pamapatayan
si Isa, maka niya' ma diyōm kabbun ian pan-
gubulan bahu bayi liyowangan ma diyōm pam-
pang batu. 'Nsa' le' niya' bayi takubul may'an.
42 Jari itu, pagka song sangōm Sabtu' na,
kiyubul mayat si Isa pay'an sabab sikōt du
pangubulan ian ni bayi pamapatayan iya.

20

Kallum si Isa pabayik min kamatay na
(Matiyu 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12)

1 Dayi' 'llaw Ahad peen, ma 'nsa' le' pote'
sōbangan, pahi' ni kubul si Mariyam, danda min
lahat Magdala. Tanda' na hi' na bayi pikalloan
batu panambōl lowang kubul.
2 Sakali paragan iya pahi' maan si Simun
Petros maka mulid dakayo', iya kilasahan asal uk
si Isa. Uk si Mariyam ni sigam, “'Nsa' na may'an
Panghu' kitabi. Niya' bayi ngallo' iya min diyōm
kubul maka 'nsa' katauhan kami bang maingga
pamabōtangan sigam ma iya.”
3 Manjari si Petros maka mulid dakayo' pahi'
magtuwi tudju ni kubul.
4 Paragan sigam karuwangan suga' lakkas le'
mulid dakayo' itu min si Petros, bo' makarahu
iya takka ni kubul.
5 Pakoko' iya pasib ni diyōm na bo' tanda' na
manga saput may'an, suga' 'nsa' iya pasōd.
6 Jari takka na si Petros min damuwihan na
bo' magtuwi iya pasōd ni diyōm kubul. Tanda'
na saput si Isa pabōtangan di na may'an,
7 maka tanda' na turung muka na liyunan.
Saddi kabōtangan na, 'nsa' magbe' maka saput
hi'.
8 Manjari mulid dakayo', iya bayi makarahu
pay'an, pasōd na isab. Pag'nda' na saput mag-
tuwi iya magkahagad na pasal si Isa.
9 Niya' asal bayi tasulat ma diyōm kitab ma
pasalan si Isa, in iya subay 'llum du pabing min
kamatay na, suga' 'nsa' le' bayi tahati lapal kitab
ian uk sigam.
10 Manjari mowe' na sigam duwangan.

Paluwas si Isa ni si Mariyam danda min

Magdala
(Matiyu 28.9-10; Markus 16.9-11)

11 Suga' si Mariyam iya nangge na peen mahi'
ma tōngōd kubul hi', maka uk na nangis. Sabu
peen iya nangis, pakoko' iya pasib ni diyōm
kubul.
12 Niya' tanda' na duwa malaikat magjuba pote'
ningko' may'an ma bayi pamabōtangan mayat si
Isa, dangan hi' min bayi kok na, dangan hi' min
bayi nayi' na.
13 Uk manga malaikat itu ni iya, “Inda' angay
kau hangkan nangis?”

Nambung si Mariyam, uk na, “Sabab hi' bayi
killoan uk sigam mayat Panghu' ku, maka 'nsa'
katauhan ku bang paingga iya pamabōtangan
sigam ma iya.”
14 Ubus peen itu pihalling uk si Mariyam,
palingi' iya bo' tanda' na si Isa nangge may'an,
suga' 'nsa' takila na bang si Isa.
15 Uk si Isa ni iya, “Inda', angay kau nangis?
Sayi peha nu?”

Kibā' uk si Mariyam in aa ian tunggu' kabbun,
hangkan uk na ni iya, “Tuwan, bang kau bayi
mo mayat na minnitu, bain aku bang maingga
pamabōtangan nu iya bo' aku pahi' ngallo' iya
pabing.”
16 Uk si Isa ni iya, “Mariyam.”

Magtuwi harap na si Isa bo' uk na ni iya ma
sali' bissala Hibrani, “Rabbuni!” Hati na “guru”.
17 Uk si Isa ni iya, “Daa aku intanin sabab 'nsa'
le' aku bayi makapowe' pahi' ni 'Mma' ku. Suga'
pahi' kau ni manga dawuranakan ku. Maka bain

sigam in aku mowe' na ni 'Mma' ku maka Tuhan
ku, hati na ni 'Mma' sigam maka Tuhan sigam.”
18 Jari si Mariyam, danda min Magdala, pahi'
na maan manga mulid pasal kapanganda' na ma
si Panghu' Isa maka pasal bayi halling si Isa ma
iya.

Paluwas si Isa ni manga mulid na
(Matiyu 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49)

19 Sangōm peen 'llaw Ahad hi', magtipun
manga mulid si Isa ma diyōm luma'. Manga
lawang na bayi kiyansingan pahōgōt sabab
tiyāw sigam ma manga nakura' Yahudi. Sakali
si Isa pay'an nangge ma tangnga'-tangnga' sigam
bo' halling na ni sigam, “Mura-murahan, bang
peen kaam kaniyaan kasannangan atay.”
20 Manjari pandaan na sigam manga limpa' ma
tangan na maka ma kid na. Kiyōgan tōōd manga
mulid na ian pag'nda' sigam ma Panghu' sigam.
21 Missala si Isa pabing, uk na ma sigam,
“Mura-murahan, bang peen kaam kaniyaan
kasannangan atay. Soho' ta kaam sali' bayi
panohoan aku paitu uk 'Mma' ku.”
22 Puwas na hi' nganapas si Isa ma sigam maka
uk na, “Tayimaun bi na Nyawa Sutsi.
23 Bang ampun bi dusa aa, iyampunun du dusa
sigam uk Tuhan. Bang 'nsa' ampun bi, iya du
'nsa' iyampunun uk Tuhan.”

Si Isa maka si Tomas

24 Na, ma waktu kaluwas si Isa ni manga mulid
na ian 'nsa' bayi may'an si Tomas. Si Tomas

itu dakayo' mulid si Isa min sangpu' ka duwa,
danglay na si Kambal.
25 Manjari biyaan iya uk kasehean, uk sigam,
“Bayi tanda' kami Panghu' tabi.”
Suga' uk si Tomas, “Bang 'nsa' tanyata' ku maka
tasadsad ku limpa' lansang ma pat tangan na,
maka bang 'nsa' tasadsad ku pali' ma kid na, 'nsa'
du aku magkahagad.”
26 Labay peen pitungallaw minnihi' magtipun
na pabayik manga mulid si Isa ma diyōm luma',
maka ian na si Tomas. Kiyansingan asal manga
lawang hi', suga' pay'an sadja si Isa nangge
ma tangnga'-tangnga' sigam bo' uk na, “Mura-
murahan, bang peen kaam kaniyaan kasannan-
gan atay.”
27 Jari halling iya ni si Tomas, uk na, “'Ndaun
manga tangan ku itu. Abutun maka tong tangan
nu. Paabutun tangan nu paitu ni kid ku. Daa na
kau magduwa-duwa. Magkahagad na kau tōōd.”
28 Halling si Tomas, uk na, “Kau iya Panghu' ku
maka kau Tuhan ku!”
29 Uk si Isa ni iya, “Iyampa kau magkahagad
baha', pagka tanda' nu na aku? Mehe kalasigan
manga aa magkahagad ma aku minsan aku 'nsa'
tanda' uk sigam.”

Pasal juran itu hangkan siyulat

30 Heka le' manga hinang makainu-inu bayi
tahinang uk si Isa ma panganda' manga mulid
na, saddi min manga hinang iya tasulat ma juran
itu.
31 Suga' manga kahinangan iya siyulat ma
diyōm juran itu, iya hangkan itu siyulat bo'

supaya pagkahagad bi si Isa in iya bannal si Almasi, Anak Tuhan, maka supaya kaam kaniyaan kallum kakkal ni kasaumulan ma sabab pagkahagad bi ma iya.

21

Paluwas si Isa ni pitu' mulid na

1 Puwas manga pilangallaw minnihi' paluwas si Isa pabing ni manga mulid na mahi' ma bihing danaw Tibiri. Salaitu iya kaluwas na ian ni sigam:

2 Si Simun Petros bayi may'an magbe' maka si Tomas iya diyanglay si Kambal, maka si Natanael iya min kalumaan Kana mahi' ma lahat Jalil. Ian isab magbe' manga anak si Sibidi, maka duwangan mulid si Isa saddi.

3 Na, halling si Simun Petros, uk na. “Pareyawut le' aku mōkōt.”

“Me' kami,” uk kasehean hi'. Jari pariyata' sigam ni bayanan bo' pahi' ni deyawut, suga' 'nsa' niya' takallo' sigam sampay ni karayi'llawan.

4 Dayi' 'llaw peen, ian si Isa nangge ma bihingan suga' 'nsa' iya takila uk manga mulid na.

5 Ngalingan iya pahi' ni sigam, uk na, “O manga bagay, 'nsa' niya' baha' takallo' bi?”

“'Nsa',” uk sigam.

6 “Na,” uk si Isa, “hugun bi pōkōt bi sakap min katau iyu bo' kaam makakallo'.” Hangkan hiyug uk sigam pōkōt hi'. Paghug itu magtuwi 'nsa' takowe' hella' uk sigam pariyata' ni diyōm bayanan, ma sabab kaheka daying na.

7 Manjari halling dakayo' mulid iya kilasahan
uk si Isa. Uk na ni si Petros, “Panghu' ta ko' ian!”
Makake peen si Simun Petros itu, magtuwi sulug
na pabing badju' na bayi hurusan na, bo' iyampa
iya pakuppa ni diyōm danaw tudju pahi' ni si Isa.
8 Manga mulid kasehean me' le' ma bayi
bayanan sigam, maka uk sigam ngangguyud
pōkōt panno' uk daying. Sikōt du sigam ni
bihing, niya' manga limampu' dappa lawak na.
9 Makaruwai peen sigam ni bihing niya' tanda'
uk sigam api maka manga daying tiyapa ma baga
na, maka niya' isab manga tinapay.
10 Uk si Isa ni sigam, “Bohun bi paitu manga
daying min bayi takallo' bi iyu.”
11 Hangkan pahi' si Simun Petros pasakat
pabing ni pamean sigam bo' guyud na pōkōt
tudju ni de. Panno' pōkōt ian uk daying aslag,
dahatus maka limampu' maka tallu heka na.
Suga' pōkōt hi' 'nsa' gese' minsan lōōn na heka
kalandu'.
12 Uk si Isa ni sigam, “Dayi' kaam man-
gan.” 'Nsa' niya' ma manga mulid na ian
makatawakkal niyaw iya bang sayi iya, sabab
kitauhan uk sigam in iya Panghu' sigam du.
13 Jari pahi' si Isa ngallo' tinapay bo' pamuwan
na ni sigam, damikkiyan na manga daying.
14 Kamintallu na na itu kaluwas si Isa ni
manga mulid na damuwi peen min 'llaw bayi
pamakallum iya min kamatay na.

Si Isa maka si Petros

15 Ubus peen uk sigam mangan, missala si Isa
ni si Simun Petros. “Simun anak si Yahiya,” uk

na, “lasa nu ni aku, labi le' baha' min manga
sehe' nu itu?”
“Aho' Panghu',” uk si Petros, “katauhan nu in
aku lasa du ma kau.”
Uk si Isa, “Na, ipatun manga bili-bili ku (hati
na manga aa suku' ku).”
16 Tiyaw si Isa pabing, uk na, “Simun anak si
Yahiya, kalasahan nu aku baha'?”
“Aho', Panghu',” uk na, “katauhan nu du in
aku lasa du ma kau.”
Uk si Isa, “Na, ipatun manga bili-bili ku.”
17 Kamintallu na na paniyaw si Isa ma si Pet-
ros. “Simun anak si Yahiya,” uk na, “kalasahan
nu aku baha'?”
Susa na si Petros sabab pimintallu le' uk si Isa
paniyaw na ma iya, iya uk na, “Lasa kau baha'
ma aku.” Hangkan nambung si Petros ma si
Isa, uk na, “Panghu', kasakupan nu kamemon.
Katauhan nu in aku lasa du ma kau.”
Uk si Isa ma iya, “Na, ipatun manga bili-bili ku.
18 Bannal iya pama' ku itu ma kau,” uk si Isa,
“ma kaonde' nu le' bayi kau makasammekan di
nu. Bayi kau mangngan paingga-paingga iya
kabayaan nu. Suga' bang kau toa na pahannat
nu du tangan nu bo' aa saddi iya ngingkōtan kau
bo' kau biyo ni papahian 'nsa' kabayaan nu.”
19 Bissala itu uk si Isa pamatau na bang
salaingga bohan kamatay si Petros ma sosongun,
kamatay pamehe na ma Tuhan. Puwas na hi' uk
si Isa ma si Petros, “Me' sadja kau ma aku.”

Si Isa maka mulid na dakayo'

20 Jari palingi' si Petros bo' tanda' na paturul
mulid dakayo', iya kilasahan uk si Isa. Iya na itu

mulid bayi paking ni si Isa ma waktu kapagjamu
sigam, maka bayi tiyaw iya, iya uk na, “Tuwan
Panghu', sayi baha' song nongan kau ni manga
banta nu?”
21 Pag'nda' si Petros ni mulid dakayo' itu, uk na
ni si Isa, “Panghu', salaingga aa ian hi'?”
22 Uk si Isa ni si Petros, “Bang sawupama
kabayaan ku aa ian subay 'llum sampay ni
kabing ku paitu ni dunya, 'nsa' du kalagihan nu.
Me' sadja kau ma aku.”
23 Jari pigbissala uk manga bean si Isa pasal
mulid na dakayo' itu 'nsa' magkamatay. Suga'
'nsa' si Isa bayi halling in aa ian 'nsa' du matay.
Iya sadja uk na, bang sawupama kabayaan na
mulid na ian subay 'llum sampay kabing na ni
dunya, 'nsa' du kalagihan si Petros.
24 Iya mulid pigba'-ba' itu, iya na aa ma'-ma'
pasal manga pakaradjaan itu, maka iya isab bayi
nulat itu kamemon. Maka katauhan kami in
lapal na asal bannal.

Bissala katapusan

25 Heka tōōd manga hinang saddi bayi tahi-
nang uk si Isa. Bang manga hinang itu ganta'
tasulat kamemon ma diyōm kitab, kumpas ku
'nsa' sarang ma diyōm dunya manga kitab iya
panulatan iya.

Tammat

Kitab Injil

Sama, Pangutaran: Kitab Injil (New Testament)

copyright © 1994 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sama, Pangutaran)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
2151cb29-f3ad-5b77-a81f-9337cdca0c86